

RESSÓ

DE CAMPOS

REVISTA MENSUAL

Any 6, Núm. 50 • Maig - Juny 93 • 300 Ptes. (I.V.A. Inclòs)

NÚMERO 50

SERVEIS ADMINISTRATIUS

OFICINES: Síquia, 12 - Tel. 65.03.45
07630 CAMPOS

aquarius

Avda. Primavera, 40 • Tel. 65.55.72
07638 COLÒNIA DE SANT JORDI

Mini Ramilans®

Juan Ramilans®

Carmen Ramilans®
STUDIO

Román Benech

absorba
TENDRESSE ET QUALITE

ACB

PRODUCTO
LICENCIADO
OFICIAL

ellesse

Sumari

Pàgines especials	4
Eleccions 6/J	17
El Nacionalisme a les nostres Illes	21
Cartes dels Lectors	22
Entrevista	24
Reportatge Fira de Maig	26
Fent una volta per la vila	28
Notes d'Església	30
Raimon: 30 anys d'Al Vent	31
Local	32
Ni teva ni meva	37
Verdura i verdures	38
La història més sospitosa mai no contada	39
Notícies breus	40
Amics de Sant Blai	42
Pel seu nom els coneixereu	43
Salut Integral	46
Fora de banda	47
Bàsquet	48
Atletisme	49
Escacs	50
Pesca	51
Trot a Mallorca	52
Diuen que...	53
Vos recomanem	54

La nostra portada.

Gratament coneguda per tot arreu, la pintura d'Antoni Mas sintetitza una reflexió profunda sobre l'encant i la suggestió dels detalls més humils, casolans, senzills, de colors vivament mediterranis, d'ombres subtils, d'una delicadesa meditada, pulcra. A la seva obra, essencialment realista -i per tant màgica- hi trobam un alè poètic que ens reflecteix en les rues minucioses d'un llençol de fil o en els volums subtilment blanquinosos d'una olla o un plat. Humil i subtil, immensament nostàlgic, asserenat, Antoni Mas, l'obra d'Antoni Mas és, avui, una de les mostres pictòriques amb més caràcter, amb més sensibilitat, que podem oferir des de la vila de Campos a tot el món que ens coneix. I justament per això una obra seva il·lustra el número 50 de la nostra revista.

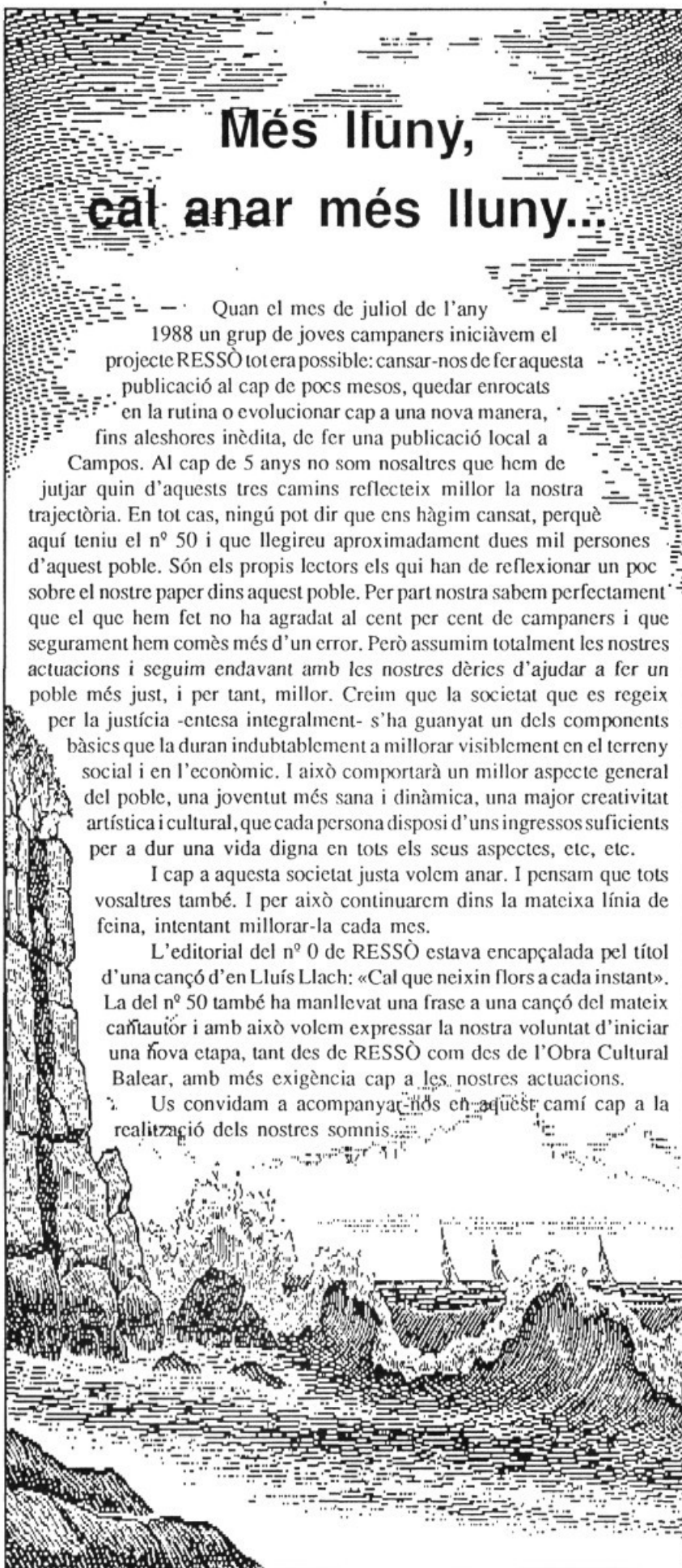
Més lluny, cal anar més lluny...

Quan el mes de juliol de l'any 1988 un grup de joves campaners iniciàvem el projecte RESSÒ tot era possible: cansar-nos de fer aquesta publicació al cap de pocs mesos, quedar enrocats en la rutina o evolucionar cap a una nova manera, fins aleshores inèdita, de fer una publicació local a Campos. Al cap de 5 anys no som nosaltres que hem de jutjar quin d'aquests tres camins reflecteix millor la nostra trajectòria. En tot cas, ningú pot dir que ens hàgim cansat, perquè aquí teniu el nº 50 i que llegireu aproximadament dues mil persones d'aquest poble. Són els propis lectors els qui han de reflexionar un poc sobre el nostre paper dins aquest poble. Per part nostra sabem perfectament que el que hem fet no ha agradat al cent per cent de campaners i que segurament hem comès més d'un error. Però assumim totalment les nostres actuacions i seguim endavant amb les nostres dèries d'ajudar a fer un poble més just, i per tant, millor. Creim que la societat que es regeix per la justícia -entesa integralment- s'ha guanyat un dels components bàsics que la duren indubtablement a millorar visiblement en el terreny social i en l'econòmic. I això comportarà un millor aspecte general del poble, una joventut més sana i dinàmica, una major creativitat artística i cultural, que cada persona disposi d'uns ingressos suficients per a dur una vida digna en tots els seus aspectes, etc, etc.

I cap a aquesta societat justa volem anar. I pensam que tots vosaltres també. I per això continuarem dins la mateixa línia de feina, intentant millorar-la cada mes.

L'editorial del nº 0 de RESSÒ estava encapçalada pel títol d'una cançó d'en Lluís Llach: «Cal que neixin flors a cada instant». La del nº 50 també ha manllevat una frase a una cançó del mateix cantautor i amb això volem expressar la nostra voluntat d'iniciar una nova etapa, tant des de RESSÒ com des de l'Obra Cultural Balear, amb més exigència cap a les nostres actuacions.

Us convidam a acompanyar-nos en aquest camí cap a la realització dels nostres somnis.

Carta del President del Parlament de les Illes Balears.

En l'ocasió joiosa de la publicació del número 50 de **Ressò** em plau transmetre una cordial felicitació als responsables d'aquesta publicació campanera, tot esperant que la fita que ara celebrau sia una baula més de la cadena que referma els vostres propòsits de servir al poble de Campos mitjançant la lliure informació i l'opinió diversa i plural, però sempre respectuosa.

Si **Ressò** dona com-

pliment a aquests principis bàsics, fonaments d'una societat lliure, moderna i democràtica, serà el poble de Campos el que li atorgarà categoria d'institució, i el futur ens oferirà noves celebracions. Vet aquí el meu desig per a tots: editors, redactors i lectors de la revista.

Molts d'anys.

Cristòfol Soler i Cladera.
President del Parlament
de les Illes Balears

Carta del Conseller de Cultura, Educació i Esports.

Amb aquesta edició commemorativa celebrem el número cinquanta de la revista **Ressò**. El temps ha canviat, però sempre hi ha hagut persones que s'han mantingut fermes per tal d'assolir els seus ideals; són gent que realitzen una gran tasca i gràcies a ella els campaners han tingut informació, en la llengua pròpia, de les notícies més apropiades al seu entorn.

Un dels objectius de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports és col·laborar en el mante-

niment de les revistes que constitueixen la premsa forana, perquè contribueixen a refermar el sentiment d'identitat amb la pròpia terra i perquè són alhora un pilar fonamental en la normalització lingüística dels mitjans de comunicació.

Enhorabona i per molts d'anys més.

*Bartomeu Rotger
Amengual*
Conseller de Cultura,
Educació i Esports

El Ressò del País

5

FOTO: Foto Vidal

La delegació de L'Obra Cultural Balear de Campos compta amb un equip ben orientat i ben organitzat, que veim actiu, dinàmic i tenaç. Ha promogut la revista RESSÒ i, com a lector, i com a president de l'O.C.B., he de felicitar de tot cor a tots els col·laboradors que l'han fet possible.

Els campaners poden estar satisfets de disposar d'una publicació d'aquesta categoria, que ha anat millorant, en aquests cinc anys, en qualitat d'impressió i en qualitat d'informació i opinió. RESSÒ és una publicació innovadora, es llegeix perquè s'ha fet necessària, i per les seves pàgines hi passa l'aire fresc de la gent intel·ligent. De la feina surt el profit, i darrera d'aquesta evolució cap

amunt no se'ns escapa que hi ha un considerable esforç organitzatiu, econòmic i humà.

A les acaballes del segle XX, els mitjans de comunicació són essencials en la vida dels pobles. La informació, la cultura, l'entreteniment, la formació, o fins i tot la identitat de les societats es forma o es deforma mitjançant la televisió, la ràdio i la premsa periòdica. I les Illes Balears, un país per fer, un país que anam fent, necessiten de forma imperiosa i vital mitjans de comunicació propis i en llengua pròpia, encara que paradoxalment, això no sembla preocupar ni ocupar la tasca dels càrrecs públics de la nostra comunitat. Hem de recordar que som l'única comunitat autònoma amb llengua pròpia que no té ràdio i televisió autònòmiques?. Com es vol relacionar les illes entre si, fomentar l'orgull de formar part del nostre poble, difondre la nostra realitat sense aquests mitjans audiovisuals?. També necessitam premsa diària, perquè a Mallorca, on ja tenim sis diaris, resulta que cinc són en castellà i un és en anglès, però no n'hi ha cap en català. Necessitam ràdios i televisions d'àmbit local, necessitam la premsa local. Perquè «la casa s'ha de començar pels fonaments», com deia l'estimat Josep M. Llompart. RESSÒ forma part dels fonaments de la plenitud nacional del nostre poble, impossible d'assolir sense mitjans informatius com aquesta revista, que al seu àmbit, informa, entretén, difon i crea cultura, forma identitat i consciència de poble.

L'O.C.B. és una entitat cívica, plural, independent i amb sentit institucional, dedicada a la promoció de la llengua, la cultura i la identitat del poble de les Illes Balears. Cívica, perquè està formada i depèn únicament dels seus socis. Plural, perquè hi cap gent de totes les tendències i criteri, sempre que compartesquin els objectius fundacionals. Independent, perquè no depèn ni de les institucions públiques, ni dels partits polítics, ni de poders fàctics. Amb sentit institucional, perquè posa en primer terme els interessos generals d'enfortiment de l'autogovern per a les Balears tant amb l'augment de recursos, competències i tracte digne, com una millor gestió del poder autònom real, com amb l'avanç cap a una societat civil més organitzada i conscient. Podem afegir que combina la crítica constructiva a les institucions públiques amb la cooperació més eficaç en tots aquells projectes que considera necessaris i als quals pot contribuir amb iniciativa i capacitat de gestió: els cursos de català per a adults o la recepció de les televisions i ràdios autònòmiques en català (TV3, Canal 9 o Canal 33) en són una mostra.

La revista que avui celebra la cinquantena reuneix totes aquestes característiques de pluralitat, independència i crítica constructiva. I es fa ressò del país. Per tot això, li augur i li desig llarga vida.

Antoni Mir

President de l'O.C.B.

**A DROVER
ELECTRÒNICA**

Tècnic especialista en telecomunicacions

Reparació i Muntatge:

Parabòliques • Alarmes

T.V. Vídeo • Antenes • Hi-Fi

Horari: De 9 h. a 13 h. (Contestador automàtic)

Aigua, 17 • Tel. 65.26.86 • 07630 CAMPOS

**GABINET
PERE GARCIAS**

- ASSESSORIA FISCAL
- ASSESSORIA LABORAL
- ASSESSORIA JURÍDICA
- GESTIÓ D'EMPRESES
- ASSEGUANCES

Major, 32 • Tel. 65.25.26 • CAMPOS

Benvingut 50

Amb molta il·lusió la revista RESSÒ celebra la vinguda del número 50, això vol dir, que són més de quatre anys d'assolir el compromís d'oferir puntualment tota la informació i fer valoració de les notícies que es produeixen.

RESSÒ recull informació i opinió social, política, parroquial i religiosa, esportiva i cultural, té esment al temes municipals, es fa ressò de la problemàtica urbanística, del medi ambient, de l'ensenyament i de la joventut. RESSÒ està lligat a la vida de Campos com ho demostren els seus editorials i tot el seu creixent bagatge d'informació que només té cabuda a un mitjà de comunicació d'àmbit local i així es converteix en un instrument necessari dins el poble.

A més de tot això, RESSÒ té una molt bona presentació, bon paper, millor redacció, bon equip de col·laboradors i una economia sanejada administrada

per l'O.C.B. de Campos.

És un fet que els pobles es reconeixen a ells mateixos per mitjà de les manifestacions culturals, i la vostra revista hi col·labora amb força, com ho demostren les col·laboracions de vida quotidiana i popular que tan acertadament ens dibuixen estampes casolanes que ja no es repetiran.

Vull acabar aquesta nota de felicitació, amb l'agraïment a RESSÒ, i a tota la gent que el fa possible, ja que gràcies a ells amb tota la feina continuada, estan fent vertadera cultura que pot enaltir un poble i els desig tota mena d'èxits tal com ho han obtingut fins ara, que de continuar per aquest camí, amb tota seguretat seguiran recollint.

Carles Costa i Saló
President de L'Associació de
Premsa Forana de Mallorca

*Gimnàs
Tot hom*
Campos

Les activitats que podeu
realitzar al gimnàs són:

- Gimnàstica de manteniment
- Gimnàstica correctiva
- Cultura física - musculació
- Kung-fu - King boxing (nins, joves, adults)

A més als mesos de Maig i Juny, curset de
iniciació al Kung-fu (defensa personal).

Promoció: els dos mesos 5.000 Ptes.

SAUNA:

Sol·licitud anticipada d'hora.

Informació:

Carrer Menorca, cantonada Llibertat
Tel. 65.28.08 • CAMPOS

Ortinònims en la «Història de Campos» de Francesc Tallades

És ben sabut que Francesc Tallades és autor d'una valuosa *Història de la Villa de Campos*, redactada els anys 1814-1815 i publicada per Lluís Bauzá el 1892. No és, però, tan conegut, que Tallades havia preparat un esbós de la seva obra, amb una ordenació de capítols i una redacció que variaven respecte de l'obra publicada; aquest manus-

FOTO: Foto Vidal

crit, que es conserva a la Biblioteca Provincial de Ciutat amb el títol *Notas sobre la Historia de Campos* i que s'hauria de tenir molt en compte a l'hora de publicar una nova i esperada edició d'aquesta *Història*, conté notícies i referències absents de l'obra publicada i que són d'indubtable interès. No estrictament històric, com és el cas d'aquest paràgraf al·lusiú a la fauna del nostre Salobrar sobre el qual voldria cridar la vostra atenció: «...infinitos animales acuáticos y volátiles que pueblan aquellas húmedas soledades, como anguilas, tortugas, ánades, gallinas de agua, ánsares u ocas, grullas, flamencos, * *argons*, *piulas*, *sellas*, *cullerots*, *cabasells* y no faltan algunos cisnes (*búsquese la significación castellana de estos que siguen: *cullerot* es el *pelucino*)» (*Notas*, p. 7).

Tallades escriu la seva obra en castellà -imposat amb el decret de Nova Planta-, com feien els erudits del seu temps (només se serveix del català en notes particulars a amics i familiars); redacta aquest paràgraf enumeratiu d'espècies que viuen al nostre aiguamoll i en un cert moment topa amb la frontera imposada per l'altre idioma: desconeix l'equivalent castellà dels *argons*, *piulas*, *sellas*, *cullerots*, *cabasells* i per això, posa un asterisc com a senyal d'atenció per a completar aquest particular (sols aconseguirà la traducció de *cullerot*, *pelucino*, que no he trobat a cap diccionari castellà). No ens ha d'estranyar que no reeixís en aquesta comesa, a causa de la manca, aleshores, de bons llibres d'ornitofília amb els noms populars i la identificació de les espècies. Avui, enriquits afortunadament amb aquest pertrets (per exemple, *Els aucells de les Balears*, de Joan Mayol), la feina resulta més fàcil.

L'*argó* podria ser una metàtesi d'*agró* (probablement *Egretta garzetta*; cast. *garza*), si no és un error d'escriptura; a Mallorca s'ha recollit *ugró* i *uró*.

La *piula* deu ser l'*Anas clypeata* (cast. *ánade silbón*), conegut avui com a *siulador* pels siulos que emet el mascle.

El *cullerot* (fixem-nos com, amb tàcita consciència d'estàndard, no escriu *cuierot*) és l'*Anas clypeata*, cast. *pato cuchara*; deu el seu nom a la forma de cullera del seu bec.

Cabasell (= *cabassell*) constitueix un canvi fonètic (o formal, d'escriptura) de *cabussell*, perquè *se cabussen*, se submergeixen dins l'aigua (/a/ *cabussar* en aquest sentit

és mallorquí antic); és el *Podiceps cristatus*, en mallorquí actualment, *soterí*, en cast. *Somormujo Lavanco*.

La *sella* (*sel·la*, que hauríem d'escriure *cetla*) és la més petita de les ànners de superfície d'Europa (cast. *cerceta*). Hi ha la blanca (*Anas querquedula*) i la rossa (*Anas crecca*). Mot diacrònicament interessant perquè és un testimoni d'una variant popular del llatí *Querquedula*, *cercedula* que, en el nostre romanç, degué donar *cercedla, simplificat en *cedla*, *setla*, per haplologia o eliminació d'una de les dues síl·labes quasi repetides, o bé per desaglutinació de la primera síl·laba de *cedla* (*sacedla*) interpretada com a article (*sa cedla*).

Tot el que precedeix ens mena a aquestes dues conclusions, evidentment molt modestes: 1) Tallades, arrossegat per l'ambient diglòssic, va redactar la seva *Història* en castellà, en una llengua apresada, en la qual desconeixia els noms d'un grup semàntic específic, com és el de l'avifauna d'albufera, noms que, de fet, va renunciar a incloure en la versió definitiva de l'obra (inconvenients de no servir-se de la llengua pròpia, autòctona); 2) obres de caràcter no lingüístic, com la que comentam, ofereixen precioses dades lèxiques que permeten conèixer el lèxic mallorquí del s. XVIII: qualcun dels mots estudiats aquí (*piula*) no havia estat registrat per a Mallorca, cap dels cinc no tenia cap documentació antiga en els nostres diccionaris i, a més, *setla* (o *cetla*) se'ns revela com un ancestral vestigi del llatí popular *cercedula*.

Joan Veny

Es Campanar

Autoservici

Carnisseria

Cantonada Carrer Major,
Carrer Sant Julià
Tel. 65.07.69 • CAMPOS

Construcció Europea i Nacionalisme

Gregori Mir

Si s'accepta -entre altres possibles definicions- que el nacionalisme és la defensa dels interessos globals d'una determinada col·lectivitat humana diferenciada en front d'altres interessos externs, pens que dins el procés de formació de la Unió Europea, el nacionalisme serà una força molt activa, com, d'altra banda, ha demostrat ser-ho en el procés de la des-formació de la Unió Soviètica. Però, pensant en el nostre cas particular, no crec que sigui bo reduir l'objectiu a una mera defensa d'interessos materials, com podria fer una alternativa «regionalista». Partim d'un supòsit fonamental que legitima profundament el nacionalisme: la nostra identitat cultural i lingüística.

S'ha dit que si la Unió Europea

es redueix a una gran plaça de mercaders, organitzats per tecnòcrates robotitzats, Europa haurà estat un gran fracàs històric. Abans que en una altra cosa, crec que hem de pensar Europa com una concepció espiritual i cultural fonamentada en molts de corrents i territoris diferenciats. Europa, o va cap una gran revolució cultural o quedarà en un entremig sense sentit. I aquesta revolució cultural hauria de significar alliberar energies creadores a partir de les identitats històriques no estatals i de la pròpia societat civil. En la conjuntura històrica actual, l'Estat poc a poc deixa el seu paper de creador. D'altra banda, l'esvaïment de la seva sobirania tradicional no fa viable creure que torni a convertir-se en el primer principi actiu de les societats desenvolupades. La seva funció serà més d'harmonització que de creació. Com s'ha dit, l'Estat és massa petit per a fer front a les noves realitats de tot ordre i massa gran per dedicar-se o per entendre els problemes més acostats als ciutadans.

A partir d'aquesta perspectiva, ¿com hauria d'actuar una alternativa nacionalista? Sovint s'ha sentit parlar d'un nacionalisme de dretes i un nacionalisme d'esquerres; d'un nacionalisme moderat i d'un altre radical. Pens que aquests plantejaments són erronis o no serveixen per inspirar una pràctica nacionalista correcta. En

les societats diferenciades que han aconseguit o recobrat sobirania política és ben natural que del cos social sorgeixin distintes opcions. En les societats que estan molt lluny d'un autèntic autogovern, com és la nostra, s'ha de fer un autèntic esforç, extraordinari diria jo, per aplegar el màxim de ciutadans en un projecte únic, pausat, possible, que s'arrela en la tradició però que generi esperances de canvi i progrés. Un projecte així definit mai no donarà una opció esquerrana o conservadora, radical o moderada. Necessàriament s'haurà de situar en una convergència d'allò que ens uneix per sobre allò que ens separa i, per suposat, per sobre les persones i els personalismes.

Per últim, acceptar sense reserves que formam part de la nacionalitat cultural catalana, en la qual aportam la nostra pròpia identitat, sense considerar ara altres dimensions, perspectiva i dinàmiques que aquesta concepció pot fer possible.

El nacionalisme d'avui i per demà, al meu mode de veure, s'hauria d'emmarcar a partir d'aquests grans paràmetres: sobirania-associació dins Europa, protagonisme de la societat civil en la defensa dels nostres interessos materials, convergència de tots els sectors nacionalistes i acceptació plena que formam part de la nacionalitat cultural catalana.

Taller i Servei de Pneumàtics

M. BORDOY

Venda i Reparació de Pneumàtics
Equilibrat Electrònic
Servei de Reparació Vulcanitzats

Carrer Victòria, 57 (Cantonada Carrer Felanitx)
Tel. 65.21.93 • CAMPOS

A CAMPOS MOBLES SALAS

Miquel Vidal
Mobles de Cuina

Nord - Roure - Teka i Fòrmica

Tota classe de mobles, empotrats i a mida
(Pressuposts gratuïts) • DESCOMPTES

Bisbe Tallades, 11 • Tel. 65.07.58 • CAMPOS

Joan Lladonet.

FOTO: Damià Prohens (Foto Vidal)

Ressò, una reexida realitat.

amb retard, es nota a faltar.

Perquè aquesta revista no s'ha convertit en la veu de cap amo ni en cap llarga taringa d'articles elogiosos del poder establert.

Perquè heu sabut informar d'una forma bastant objectiva sobre els fets socials, culturals, polítics, esportius, etc. que s'esdevenien al poble.

Perquè a través d'articles i fotografies heu estat capaços de recrear la història del nostre poble, no en forma de magnificada alabança, sinó intentant cenyir-vos a la més estricta realitat.

Perquè heu estat un fervent defensor de la llibertat d'expressió i heu publicat tots els escrits que vos han enviat, encara que atacassin els vostres col·laboradors.

Perquè heu denunciat el poder establert constantment, amb una crítica totalment i clarament constructiva. No heu utilitzat cap tipus d'insult contra cap persona i heu fet gala d'un saber estar i un saber fer que ja voldrien moltíssims de professionals que viuen de la ploma.

Perquè heu aconseguit fer una revista totalment normalitzada en

llengua catalana. Quan en un país com el nostre, que ha sofert tantes repressions i agressions en tots els seus més preuats béns, és capaç de néixer i créixer una revista normal com la revista Ressò, podem albirar un raig d'optimisme i d'esperança.

Perquè heu triat el camí de l'estimació de la terra i de la natura per damunt del benestar i del consum i aquest ha estat un important nord editorial de molts dels vostres articles.

Perquè heu divulgat la vida i l'obra dels homes i les dones del poble, sense discriminacions de cap tipus, encara que la nostra societat de consum no els hagués fet mereixedors de cap d'aquests homenatges.

Perquè la vostra creativitat i fina ironia ens ha permès informar-nos tot divertint-nos, mentre llegíem bastants articles de la revista.

Perquè el vostre enginy i disseny vos ha fet acreedors i heu obtingut algun premi.

Perquè heu estat un vertader ressò d'aquest ésser viu que és un poble, el poble de Campos.

9

Ara, canviar a més li costarà menys.

Gesa

Informi's:

(cridada gratuïta)

900-220.220

**CANVI
a 220V**

TOT SÓN AVANTATGES

5 Anys de Ressò, 5 Anys al vent

Pere Ollers Vives.

De vegades, contar com han succeït les coses serveix per a tenir les idees més clares. En tot i per tot hi sol haver embulls i malentesos. A mi, un ignorat dia, ara fa 5 anys, em va venir a veure en Joan Adrover convidant-me a participar en un projecte de revista local, revista de Campos, ja que no n'hi havia.

Ens vàrem anar veient i es va compondre -quasi de forma artesanal- el primer número de la revista Ressò,

---

...més que l'experiència estic segur que compta la consciència.

---

aquesta mateixa que teniu a les mans, però no exactament la mateixa. Ara, al número 50, duim a les espatlles 50 intents de perfecció (que mai aconseguim tan bé com voldríem), 50 propostes en comú entre nosaltres i la realitat que ens envolta, 50 exemples de sinceritat, 50 ràfegues de curiositat i ironia, 50 crits d'esperança dins el nostre Campos cultural i social, 50 travelades benintencionades i tantes, tantes altres coses.

L'experiència, que és mare de totes les ciències, ens ha duit a ser millors. Els qui ho neguen, neguen l'evidència i els títols (més de 200 subscriptors, més de 30 col.laboradors, un Premi de Premsa Forana, diverses mencions honorífiques i un caramull d'anunciants).

Però més que l'experiència, estic segur que compta la consciència. Els qui col.laboram a Ressò -tots amb respecte mutu- hem traçat una línia ben clara pel que fa al nostre deure vers els campaners i vers Campos. El deure d'informar i el deure d'opinar amb tota honestedat i tota sinceritat. I ho estam fent en la mesura d'allò humanament possible. Ja voldríem tenir els mitjans que tenen altres o els recursos econòmics que estudien en alguns llocs. Així i tot, tothom que viu i és lliure,

---

...hem traçat una línia ben clara pel que fa al nostre deure vers els campaners i vers Campos. El deure d'informar i el deure d'opinar amb tota honestedat i tota sinceritat.

---

està condemnat a errar-se.

Molts cops m'han advertit de tal o tal altre error. Qualque vegada m'han donat una clatellada amb o sense motiu. Malgrat tot, sempre m'ha paregut saber quan m'ho deien amb enveja o amb rancor i quan amb esperit constructiu. I és que l'esperit i les intencions són molt difícils d'amagar.

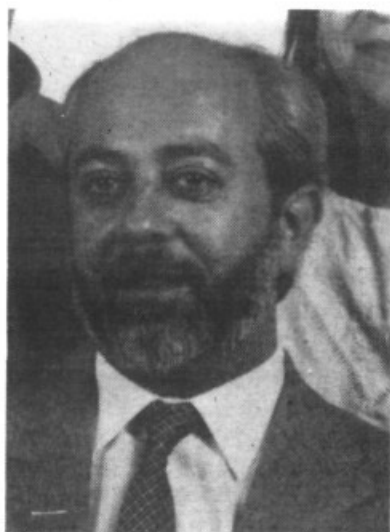
Ressò, com Raimon, ha cridat i cantat al vent, al vent d'aquest poble i ha hagut de dir NO! moltes vegades. Esper per bé de tots que segueixi aquest alè i que es millori, encara més, la Revista en tot.

Crec que avui ens ho podem desitjar: Enhorabona i per a molts d'anys!

Carta d'Esquerra Republicana

10

Amics i amigues de la revista RESSÒ,

Pens que és ridícul entrunyellar, fil per randa, un enfilall de tòpics respecte de la importància que té, després de quasi cinc anys de vida, arribar a la fita del número 50 de la vostra publicació. Al capdavant les paraules resten desdibuixades per la magnífica realitat del conjunt de la Premsa Forana a Mallorca i, en concret, de RESSÒ. Però, malgrat els tòpics, vull que resti escrit i dit: ENHORABONA!

En aquests temps que vivim, encara, d'anormalitat nacional, la tasca viva, activa i creativa en favor de la recuperació pública de la llengua i de la cultura catalanes, té un estaló prou meritori, amb prou ressò (i perdonau-me), amb l'abnegada (encara que, sovint, poc reconeguda) feina, dels qui fan possible, dia a dia la vostra

publicació. El vostre esforç té la compensació d'enorgullir els qui albiam, amb esperança, en un futur no massa llunyà, l'assoliment de la nostra sobirania nacional, sense restriccions, en un món sense més fronteres que el respecte als Drets de la Persona i al de tots i cada un dels seus Pobles.

A totes les persones que llegeixen aquesta publicació, als qui la fan possible amb tenacitat i constància, al poble de Campos, una salutació molt cordial i una sincera felicitació. Llarga i profitosa vida!

Mallorca, maig '93.

*Bartomeu Mestre i Sureda
President d'ERC
Illes Balears i Pitiüses*

Campos fa més de dos-cents anys: La Vila vista pels seus metges a finals del segle XVIII (I)

La tradició de la geografia mèdica, encetada pel tractat hipocràtic *Dels aires, les aigües i els llocs*, és de les més antigues en el gènere dels escrits mèdics. Entroncats amb aquesta línia de pensament, a finals del segle XVIII, es produeixen a Mallorca un grup d'escrits, que relacionen els llocs i la seva epidemiologia. Entre ells hi ha la descripció de Campos, que podreu llegir a continuació.

La descripció de Campos que presentem, fora de les informacions que aporta, d'especial valor per a la història de la medicina mallorquina, té un especial interès per estar feta per dos metges campaners: Bartomeu Bennàsser i Jaume Mesquida. Això li proporciona un especial encant, ja que ve a esser una visió que dos campaners, de les acaballes del segle XVIII, tenen del seu poble.

La perspectiva de Campos que proporcionen els autors, fa que el document cobri un singular interès per a la coneixença de nom-

broso aspectes del nostre poble. Hem cregut que la seva publicació pot aportar nous elements per documentar com era la realitat diària dels campaners a finals del set-cents.

**ELS AUTORS:
BARTOMEU
BENNÀSSER I
JAUME MESQUIDA**

Sobre el metge Bartomeu Bennàsser i Seguí en tenim algunes notícies. Sabem que havia nascut a Campos, fill del metge Bartomeu Bennàsser i Miquela Seguí, que més tard es traslladaren a Ciutat, on vivien, l'any 1785, en el districte de la Parròquia de Sant Miquel. Realitza els seus estudis de metge a la Facultat de Medicina de Palma, començant-los, a l'edat de 15 anys. Cursà el primer any a 1762 i finalitzà la seva carrera a 1766. Es va graduar de Batxiller i Doctor en Medicina en el mateix any. Estava casat amb Joana Aina Lladonet i Oliver de Campos.

El segon dels nostres

FOTO: Foto Vidal

autors, és un personatge un poc més conegut que l'anterior. Això és degut que per la seva fidelitat al rei Ferran VII i per la seva adhesió a la causa de l'absolutisme, li va esser concedit l'escut de fidelitat i el títol de «Médico de Cámara» l'any 1822, el mateix en què morí. D'ell sabem que era fill dels campaners Jaume Mesquida i de Coloma Ballester i que estava casat amb Damiana

Ballester. Com l'anterior, realitzà també els seus estudis de medicina a la Facultat de Palma. Començà el seu primer curs l'any 1771 a l'edat de 18 anys. Acabà els estudis mèdics a 1774 i es va graduar com a Batxiller i Doctor en Medicina l'any següent.

Antoni Contreras Mas.

Els inicis de Ressò

Joan Adrover

Durant un cert temps em va tocar a mi encarregar-me de coordinar RESSÒ. Ho vaig fer amb molt de gust

i estimulat per allò que s'anomena compromís sòcio-polític, és a dir per aportar el meu granet d'arena a la tasca col·lectiva de millorar, d'evolucionar en el sentit ampli del concepte.

Entre les coses que voldria destacar hi ha l'experiència, tan satisfactòria, de la feina feta en equip. I en tots els seus aspectes: l'eficàcia de repartir-nos tasques i responsabilitats; la constatació que som

capaços de fer coses sense la tutela dels capparets de la política local o autonòmica; el creixement personal que duu implícit el diàleg, el contacte, l'observació, etc. amb altres membres de l'equip i dels lectors.

I si no hem funcionat millor crec que ha estat per la manca d'experiència que teníem en aquestes tasques d'equip. Però crec que n'hem après bastant i això es notarà de cada vegada més.

Damià Huguet

Pecant de benevolent, tot i considerant que els diferents àmbits en els quals es mou-i de vegades travela- allò que tenim a bé d'anomenar instint cultural, són substancialment contradictoris; o dit d'una altra manera, no s'avenen massa perquè els seus comportaments són distints, potser convendria subretxar que darrerament, en aquests gairebé cinc anys de volada que la revista RESSÒ commemora, la Cultura no ha tingut una especial relevància en la part oficial local, que ha marginat tots els elements que podien ajudar-la en un millorament del futur, i ha

afavorit descaradament l'esperit ranci del conservadorisme més estantís.

En canvi s'ha mogut amb més intensitat i eficàcia -i d'una manera gens improvisada- en els àmbits que han defugit la cultura del poder per assentar-se en la fita clara d'aconseguir un límit alt -no total- d'incidència i d'imaginació en la part rasa d'una societat culturalment estroncada que ha cercat i cerca una major transparència d'actituds i més coneixements.

Observat a nivell de comportaments individuals, de persones que han aconseguit una obra digna i admirada a mar enllà -i també aquí-, Campos és un dels pobles de Mallorca que avui pot oferir un major nombre d'il·lustrats que amb el seu treball han enriquit la cultura del nostre país. Observat a nivell col·lectiu, la cosa varia substancialment. Hi ha nuclis, ben diversos i

distants, on s'aglutinen eficàcia i migrades que ofereixen un panoramagens clar d'allò que feim i del que volem fer. No és aquesta una batallista quotidiana, amb noms i fets, desencís i glòria; però que, en el fons, enterboleix la imatge d'un poble que sembla tenir ben clar el seu futur i que, en realitat, no troba sinó obstacles i ofereix confusió; la qual cosa afavoreix l'individualisme, però no la plenitud global, encara que fiti distanciaments ben clars i evidents.

En el fons, avui, a Campos, i pel que fa a l'àmbit cultural, es pot afirmar que no hi ha cap radicalisme. Potser es podria parlar d'unes certes divergències, però l'objectiu a seguir -i millorar- l'intenta dia a dia tota la gent que es mou tant a una part com a l'altra dels col·lectius existents. Hi podríem afegir els individualismes, que hi són. Però

també l'escassa convivència entre molts. I això sí que és de doldre. Perquè un front comú seria molt més efectiu. Encara que tot subterfugi és bo.

Hi ha, però, la cultura oficial, que rep tota ajuda de les institucions. I tot un col·lectiu de gent eficaç i dinàmica, allunyada de tot poder oficial, a la qual s'intenta marginar; i més encara, ofegar. Són actituds diferents. I això que som pocs. Però quan la cultura d'aquest país s'hagi normalitzat, potser no serà necessari parlar de grups, sinó d'intencions comunes, i d'una major efectivitat. La revista RESSÒ, que ara ha arribat, amb no pocs esforços, al seu número 50, és un testimoni clar del futur que volem. Un futur que no és altre sinó el de millorar constantment la Cultura del nostre poble amb l'ajuda de tothom. I que sigui per a molts d'anys.

SANELEC INSER C.B.

Arnau Nigorra i Joan Pomar

**SANEJAMENT • ELECTRICITAT
CLIMATITZACIÓ**

**REPARACIÓ I MANTENIMENT
DE CÀMERES FRIGORÍFIQUES
MAQUINÀRIA D'HOSTELERIA**

L'esperam a:
Carrer Major, 34 • CAMPOS

Mutua General de Seguros

Amb el nostre sistema li oferim un Pla de Previsió a la seva mida:

- Pla de Jubilació especial per a la dona.
- Accidents Personals, per a totes les professions.
- Multirisc de comerços.
- Multirisc per a Bars, Restaurants i Cafeteries

Carrer Victòria, 36 • Tel. 65.04.94
07630 CAMPOS

El llenguatge religiós dels nostres avantpassats

Quan jo era al.lot no hi havia a Campos cap revista local, i en canvi als pobles veïnats sí que en tenien. Amb això i amb altres coses, els campaners anàvem més endarrerits que els altres de cultura. Actualment, crec que podem dir ben cara alta que s'han girat els papers i que Campos no solament es troba a l'altura sinó que fins i tot marca la pauta de la comarca. És un bon motiu per a sentir-nos orgullosos i donar-nos l'enhorabona.

I una revista com Ressò ha servit i ha de servir per fer-nos estimar les nostres coses: la nostra història, els nostres costums, la nostra llengua... I aquest amor a la terra és un dels aspectes més importants que demostren la cultura d'un poble. I això que en els temps actuals, amb la facilitat de desplaçaments i la proliferació dels mitjans de comunicació, correm el perill ara més que mai de quedar diluïts dins la gran massa de ciutadans del món i de perdre les peculiaritats pròpies.

Em vull referir avui amb aquest escrit -per de prompte sense cap pretensió científica, sinó solament per evocar records de la meua infància- a a algunes locucions del llenguatge de la cultura popular i cristiana.

Els al.lots d'ara tenen la sort d'aprendre a llegir i escriure en mallorquí, cosa que molts de nosaltres vàrem haver de fer pel nostre compte. Però tenen el perill, més ells que nosaltres, d'oblidar una part important del patrimoni de la nostra llengua. És per això que hauríem de fer un esforç -i una revista com Ressò hi pot fer una gran contribució- per conservar expressions, proverbis i frases fetes, que els més grans encara recorden i

que tal vegada ja no utilitzen gaire, i de les quals els més joves segurament ja no en tenen ni la més remota idea. L'oblit de moltes locucions prové sens dubte pel desconeixement del seu origen.

M'agradaria saber, per exemple, qui era na Bet, aquella que va donar peu a la dita «fer-ne per na Bet i sa mare». M'agradaria saber també qui era na Pintora, de qui havíem de prendre llum. I qui era en Pere Taleca, que teníem per tan beneit o tan ase. I la jaia Miquela, que sempre estava en là. I en Maneta a qui li fèiem fer tantes de coses. I en Parreta, que la degué fer tan grossa. M'agradaria saber on és Liorna, i per què qui hi va no torna. I qui era en Pere Mateu, que ficava el nas per tot arreu. També m'interessaria saber com degué començar la dita «torna-m'hi, Tonina», o aquella altra: «Mu mare, en Pere em toca!». «Pere, no toquis s' al.lota!». I com a campaner m'agradaria que m'explicàssiu, si qualcú ho sap, què va passar finalment amb la cussa d'en Noreta, i si ja han descobert qui la va matar, perquè de nin sempre m'esglaiaven dient-me que havia estat jo.

Però, sobretot, la meua idea a l'hora de començar aquest escrit era la de retreure algunes frases de contingut o ressonàncies religioses, que per ventura els més grans encara recordam, però que segurament els més petits ja no deuen entendre, com jo no entenc les anteriors:

- Quan una cosa dura poc o gens, diuen que «dura tant com de Nadal a Sant Esteve», i és perquè Sant Esteve és l'endemà de Nadal.

FOTO: Foto Vidal

«Anar d'Herodes a Pilat» és com «anar de la Ceca a la Meca» (que no sé si es refereix a La Meca dels musulmans, ni sé on és la Ceca). i es diu quan a qualcú el fan anar d'un vent a l'altre, envant i enrera, tirant-se la pilota, com ho feren amb el Bon Jesús per a condemnar-lo a mort.

- «Fer Pasco abans del Ram» és com «passar s'arada davant es bou», i es refereix a jeure junts dos enamorats abans de casar-se, i es diu així perquè el Ram és el diumenge abans de Pasqua. I perquè el Ram encara és temps de penitència i d'espera, i el goig i la festa, com el gust de menjar panades i robiols, s'han de reservar per al dia de Pasqua.

- «Plorar com una Magdalena» és plorar molt, tant, que amb les seves llàgrimes va poder rentar els peus dels Bon Jesús.

- «Estar fet un Llätzer» és estar ple de nafres, llagues i ferides, com aquell pobre de l'Evangeli que no tenia res per menjar i es conformava amb les miques que queien de la taula del ric Epuló.

- «Esser traïdor com en Judes», que va entregar el seu Mestre per trenta monedes.

Segueix ➞

**CRISTALLERIA
PERELLÓ**

Acristallaments en general

Carrer Palmer, 1 Tel. 65.00.95
07630 CAMPOS

Restaurant La Travessia

ESPECIALITAT EN CUINA MALLORQUINA

Local per a Bufets de Noces,
Comunions, Batejos, etc.

Ctra. Campos Llucmajor, Km.1 • Tel. 65.23.37
07630 CAMPOS

-«Rentar-se les mans com En Pilat», que va deixar que els soldats romans i el poble se'n duguessin a enclavar el Bon Jesús, i ell, hipòcrita, es va rentar les mans davant tothom per demostrar la seva innocència.

-«Fer cara de Pasco» és anar content, com els apòstols quan experimentaren que el Bon Jesús havia ressuscitat.

-«Passar per ses de Caïm» és passar-ho molt malament, perquè després d'haver assassinat el seu germà va ser castigat per Déu i va haver de caminar tota la resta de la seva vida errant pel món.

-«Posar qualcú com un Sant-Cristo» és deixar-lo ben malparat, ple d'escopinades, d'insults o de ferides.

-«Trobar un bon Cirineu» és trobar qualcú que t'ajuda a portar la creu de les teves feines o dels teus maldecaps.

I com aquestes frases n'hi ha moltes d'altres, que demostren una cultura cristiana i una familiaritat amb

l'Evangeli, que ara es va perdent. I moltes d'aquestes locucions acabarem també per no entendre-les, com crec que molts que s'exclamen dient «Sant Cristòfol nan!» no saben que aquesta expressió equival a dir un disbarat, i que té l'origen en una frase més llarga que diu «Pintar Sant Cristòfol nan, quan sabem que era gegant». Com molts que vatuen i flastomen, i no saben què diuen i per què ho diuen.

I quan deim « cercar na Maria per sa cuina » per referir-nos a « perdre es temps i sa llavor » o a fer una cosa poc raonable i sense cap resultat, ¿no serà per mordre aquell passatge del l'Evangeli que conta que mentre na Marta s'afanyava per dins la cuina preparant qualche cosa de menjar per al Bon Jesús, la seva germana Maria estava embadalida parlant amb Ell?

El llenguatge rebut dels nostres avantpassats estava fortament amarat de contingut religiós, de personatges de la Bíblia i de passatges de l'Evangeli.

Avui en dia, les coses han canviat notablement, i els nins coneixen molt més els noms i les aventures dels personatges de la televisió, i ja no saben què és el rosari, ni els passos, ni la vera creu, ni els dijuns ni les abstinències... «I poca falta que els fa -em direu-, perquè no tothom se sent cristià, i els qui ens hi sentim hem de viure avui la fe d'una altra manera». Jo ho ben trobo que és així, que no hem de ser cristians només per tradició. Això ja hauria de ser un tema resolt: o hem de ser cristians per convenciment i amb totes les conseqüències, o ho hem de deixar de ser. Però no per això hem d'esborrar i oblidar una cultura cristiana que ha marcat el nostre passat i condiciona el nostre present.

Sebastià Salom Mas
(es capellà de cas Ferrer Coix)
Rector de Santanyí

Patrimoni arquitectònic, cinc anys de Ressò

La veritat és que a Campos no hem tengut massa sort amb l'administració del nostre Patrimoni Arquitectònic, ja que l'herència que hem rebut dels nostres avantpassats i que tenim l'obligació de transmetre a les futures generacions, té un començament trist. El començament és la pràctica desaparició de la totalitat dels nostres monuments prehistòrics, coves d'enterrament excavades, i els objectes trobats, no es conserven ni estan en mans municipals, és a dir a l'abast de tot el poble: talaiots completament destruïts, i alguns emprats per fer carreteres. Creim que ja és hora de catalogar i protegir tot el que ens resta d'aquests monuments megalítics, incloses les barraques de roter, hereues directes d'aquestes construccions, i amb avançat procés de desaparició.

Però encara que sigui d'una manera lenta pareix que les coses comencen a canviar, de cada vegada hi ha més conscienciació per part de les autoritats, i de molta gent. Tots som encarregats de conservar el millor document que ens ha deixat la història, que és l'Arquitectura, amb ella coneixem com era la societat de la seva època, els seus costums, tècniques constructives, i sobretot és un testimoni de la seva cultura.

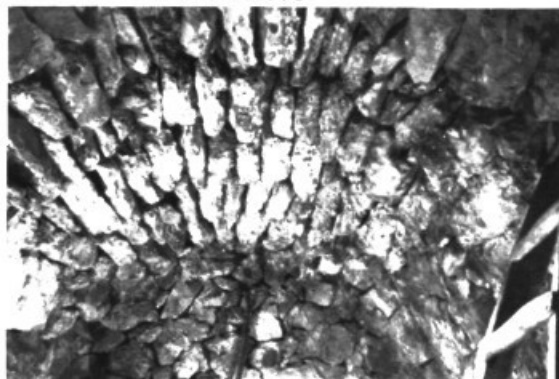
Els esforços es poden començar a comptar amb la restauració i conservació de l'ermita de Sant Blai, duita i que duu a terme l'Associació «Amics de Sant Blai», comptant amb la col·laboració del rector D. Gabriel Reus, que igualment ha fet una bona tasca amb la preservació de tot el patrimoni de l'església de Campos.

Quant a l'Arquitectura Civil podem destacar les obres de restauració de Can Pere Ignasi, a càrrec de l'actual Consistori, a més de la construcció de la Plaça d'es Pou Nou amb un gran respecte pel seu entorn, i algunes obres

de restauració de façanes fetes per particulars que són un model de recuperació. Encara que algunes intervencions fetes al nostre poble són discutibles sota el punt de vista de respecte a la fidelitat històrica d'aquestes construccions, crec que en aquests moments, el més important és la seva preservació.

I per acabar vull remarcar que queda molta feina per fer, ja que tenim l'obligació de conservar uns dels Cascos Antics més importants de Mallorca, un entorn del nostre poble massa degradat, i com he dit abans un patrimoni prehistòric quasi desaparegut. Però un dia, per ventura abans de l'any 2.000, a les escoles, passejant i contemplant, podran ensenyar el nostre Patrimoni Arquitectònic, i d'aquesta manera aprendran a conèixer, és a dir a estimar el que ens deixaren els nostres avantpassats.

Guillem Mas i Forteza
Abril 1.993

— Vista interior d'una barraca de roter.

FOTO: Guillem Mas

Jaume Lladó

Així es podria anomenar l'etapa de Ressò en la qual jo vaig ser el coordinador, des del juliol fins al novembre de mil nou-cents noranta-dos.

I es podria dir així perquè l'etapa realment dura ja havia passat. El primer any de la nostra publicació, quan encara no teníem experiència, quan cada mes havíem de dur els originals a Manacor i anar a cercar després, les revistes fetes, quan ens havíem de reunir un pic per setmana per discutir i tornar discutir que si això s'ha de fer així o aixà, quan anàvem insegurs, quan es venien quatre-cents cinquanta exemplars al mes, aquesta etapa ja havia passat.

I també havia passat la segona etapa, l'etapa d'expansió dins el nostre poble, una etapa que va començar per l'octubre de l'any vuitanta-nou i que va durar, pràcticament fins l'any noranta-dos, una etapa en què ja treballàvem d'una forma més, diguem-ne, professional, on ja teníem

les seccions més o manco definides, on ja no calien tantes reunions perquè cadascú ja sabia quina era la seva tasca, on cada mes augmentaven les vendes fins arribar a prop dels vuit-cents exemplars actuals.

Però l'etapa que es va encetar l'any passat i dins la qual encara ens trobam es caracteritza per l'afirmació de Ressò com l'única revista campanera, per l'afirmació de Ressò com una font d'informació imprescindible per poder sostenir qualsevol conversa sobre l'actualitat del nostre poble, l'afirmació de Ressò com una revista de prestigi dins la premsa mallorquina, l'afirmació de Ressò, no sols a Campos, sinó també a fora poble. Quants d'articles de Ressò han estat comentats a altres revistes de la nostra illa! Quants de comentaris sobre Ressò han sortit aquest darrer any als diferents diaris de Ciutat! Quantes seccions de Ressò han estat adoptades, amb més o menys canvis, per altres publicacions!

Realment Ressò s'ha convertit, no tan sols en la revista d'un poble, sinó amb una publicació que cada vegada desperta més interès dintre i fora de Campos, prova del qual és el continu augment de subscriptors no només campaners, sinó

també de molts altres pobles i de Ciutat i el coneixement de l'existència de la nostra revista arreu de la geografia mallorquina, una revista de la qual se n'ha parlat inclús al Parlament Balear i que ha aconseguit el reconeixement de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca amb l'obtenció del Premi Tramuntana per les seves portades.

I això ha estat així

Ressò s'ha convertit, no tan sols en la revista d'un poble, sinó amb una publicació que cada vegada desperta més interès dintre i fora de Campos

fonamentalment per la concurrència d'esforços de tots els col·laboradors, des dels que escriuen fins als que fan les fotos i passant per aquells la tasca dels quals per ventura no es veu tant però que és igualment imprescindible: els que piquen i corregeixen els articles, els que gestionen la publicitat, els que s'encarreguen de la distribució i la correspondència, els que porten al

dia l'arxiu: tots formam una gran família. Ara bé, seria ingenu per part meua si no reconegués que la desinteressada col·laboració de certs periodistes de Ciutat, tals com En Macià Riera, En Miquel Segura i En Raphel Pherrer, per posar uns exemples, ens ha ajudat enormement a donar-nos a conèixer fora de Campos i ha contribuït, així, a l'expansió de la nostra revista. I, en un altre sentit N'Antoni Serra amb algun bellíssim comentari de qualche article d'en Damià Huguet que ha fet que molta gent s'adonàs de l'existència de Ressò.

Tanmateix als que més s'ha d'agrair l'ajuda és a vosaltres benivolguts lectors i subscriptors que, al llarg d'aquests cinquanta números vos heu mantingut fidels a la vostra cita mensual amb Ressò.

Moltes gràcies a tots.

**Pintures
A. CHARINO**

Antoni Cirer Juan

Pintor Decorador

Carrer Rigo, 9 • Tel. 65.10.58 • 07630 CAMPOS
Tel. 65.53.28 COLÒNIA DE SANT JORDI

**BUGADERIA
TINTORERIA**

SA BUGADERIA

Carrer Nou, 73 • 07630 CAMPOS • Tel. 65.25.27

Els mitjans de comunicació i la censura.

**Josep Antoni
Sala i Toral**

Des que Gutenberg, el 1450 inventà la impremta, i es publicaren els famosos fulls informatius de les fires -vertader inici de la premsa escrita-, fins als nostres dies, moltes coses han canviat. Ha canviat la qualitat del paper, les màquines impressores, la maquetació, etc., i continua evolucionant cada dia. Però també hi ha coses que no han canviat substancialment. Les coses que no han canviat gens són les pressions i censures sobre els periodistes que, així i tot, sempre han cercat una llibertat d'expressió que en molts dels casos els ha estat negada.

És impensable xerrar de llibertat d'expressió dins un territori o país on no hi hagi democràcia, per raons òbvies. I encara, perquè, dins aquests territoris on hi ha democràcia, continuen havent-hi intents de censura i pressions cap als mitjans de comunicació.

Cal, però, fer una passera per adonar-nos que, en aquests cinc segles i mig -des de la invenció de la impremta-, poques han estat les oportunitats que els professionals del periodisme han tingut per escriure el que pensaven o volien.

Començant pels senyors feudals, seguint amb les monarquies autoritàries, les absolutes, el despotisme il·lustrat i, ja més aprop de nosaltres, les dictadures de Primo de Rivera i de Franco. Tots ells han governat els seus respectius pobles negant-li qualsevol signe de llibertat d'expressió. Dins la dictadura franquista, l'any 1966, Manuel Fraga -en aquells temps ministre d'Informació i Turisme- va promulgar una llei que és coneguda com a llei Fraga. Aquesta llei deia, a l'article primer «llibertat per escriure...» i a l'article segon venia a dir que no podies escriure res que no fos el que ells volien. Vaja una llibertat!

Avui en dia, en plena democràcia, segueixen les pressions i censures, amagades això sí, però censures al cap i a la fi. I quina és la manera d'influir, o d'intentar-ho al manco, dins una publicació?. Naturalment per la publicitat, que és la principal font d'ingres-

sos dels mitjans de comunicació. És normal, en els nostres dies, sofrir intents de pressió i censura per part dels que posen publicitat als mitjans de comunicació («si vos seguiu ficant amb X vos llevarem la publicitat de la vostra publicació»), dels partits polítics («si seguiu xerrant malament de nosaltres no vos posarem propaganda política ni tampoc institucional»), etc.

Però, per sort per a la societat, no tots es deixen influir i pressionar. N'hi ha que saben aguantar per seguir fent unes publicacions lliures on s'escriu el que es pensa.

Existeix la premsa objectiva?. L'escriptor José Bergamín (Madrid 1895-Sant Sebastià 1983) va dir: «Si Déu volia que fos objectiu m'hagués fet objecte. La premsa sempre serà subjectiva perquè està feta per subjectes».

Personalment pens com ell, la premsa objectiva no existeix. N'hi ha que pensen, i així ho diuen sempre que tenen ocasió, que RESSÒ no és un mitjà de comunicació objectiu. Efectivament, no van gens errats. Els col·laboradors de RESSÒ donam sempre les nostres opinions i pensaments, tan respectables com els de qualsevol altre persona. I això ens ha permès, després de cinc anys de sortida ininterrompuda al carrer, seguir essent una publicació LLIURE. I és gràcies a aquesta LLIBERTAT que seguim tenint la confiança dels nostres lectors que, al cap i a la fi, són els destinataris dels nostres missatges. Moltes gràcies als que seguiu confiant en nosaltres i tranquils, nosaltres seguirem essent LLIURES.

PRODUCTES ADROVER

Carrer Menorca, s/n. • Tel. 65.00.54
07630 CAMPOS

ELECTRODOMÈSTICS ANDREU GINARD

Qualitat i Servei
Descomptes especials a novius

Carrer Creu, 25 • Tel. 65.03.33 • CAMPOS

AUTOS
TOMÀS

COMPRA VENDA
VEHICLES D'OCASIÓ

Nunyo Sanç, 26 - Tel. 65.24.22 - CAMPOS (Mallorca)

Temps d'eleccions

Els campaners, i les campaneres, hem estat novament convocats a participar amb el nostre vot a les eleccions generals que se celebraran el proper dia 6 de juny per tal d'elegir, democràticament, els diputats i senadors que representaran la Comunitat Balear en ambdues cambres, i en la formació del nou govern de l'Estat Espanyol.

Conscients de la responsabilitat que significa i representa la participació en aquestes eleccions generals, no podem sinó demanar, en primer lloc el manteniment i el seguiment de totes i cada una de les ofertes presents; la decisió, intencionada i clara, de donar suport amb el nostre vot a aquell partit polític que més defensarà els interessos del nostre poble i potenciarà la nostra personalitat històrica, cultural i política; i a la vegada participar, obertament, amb la nostra presència a les urnes per a dipositar el nostre vot.

En aquestes, com en totes les eleccions generals, hi jugam, de fet, el nostre futur, les possibilitats de millorar, estabilitzar, o estroncar el desig col·lectiu. Si bé sembla que és major, i més intensiu, l'interès per les eleccions municipals o les autonòmiques, no és menys cert que com a ciutadans que som del l'Estat Espanyol, ens pertoca i som partíceps d'una responsabilitat política que hem de defensar potenciant aquells grups polítics que més s'avenen amb el nostre parer i amb el nostre futur. I justament

FOTO: Foto Vidal

per això hi hem de col·laborar amb el nostre vot, sense coaccions ni cap ingerència, sinó obertament, decididament.

Aquestes eleccions, com totes, són de summa importància. Ara també. Perquè en un temps de crisi, o de recessió econòmica com la que patim, hem de cercar millorar els camins de futur. Uns camins que comencen aquí, a Campos, que s'uneixen als de totes les Illes Balears i les Pitiüses, i prossegueixen, mar enllà cap allò que anomenam terres peninsulars, políticament impulsant un Estat Espanyol que voldríem respectuós per a tots i cada un dels pobles que el conformen.

Respectuós amb tothom, el poble

de Campos també té dret a elegir el seu futur. I així ens ho permeten unes eleccions democràtiques com aquestes de dia 6 de juny. RESSÒ, com a revista independent, no adscrita a cap grup polític, té el deure d'anunciar als seus lectors aquesta proclama, i fer-los partíceps de la necessitat i la responsabilitat de participar-hi. Campos, Mallorca, totes les nostres Illes s'hi juguen, també, molt. Defensem, per tant, el nostre poble, tot i essent conscients que les persones i el grups polítics que hi participen també ens defensaran a nosaltres.

Redacció.

PUBLICITAT A RESSÒ: Maria Bauçà. Tel. 65.01.47
Laborables de 17'30 a 20'00 h.

SA CIMENTERA, S. A.

MATERIALS PER A LA
CONSTRUCCIÓ

FABRICACIÓ PRÒPIA
DE CIMENT NATURAL

Carrer Cimentera, 38 • Tels. 65.02.54 • 65.08.73
07630 CAMPOS (Mallorca)

ASSESSORIA FISCAL

CAMPOS

Carrer Provença, 34 • 2º • Tel. 65.09.41
07630 CAMPOS (Illes Balears)

Informació electoral

Diumenge dia 6 de juny elegirem Diputats i Senadors

Pens que és bo informar la gent, una vegada més, de què succeirà a les Eleccions Generals. Ja ho he fet altres vegades i fins i tot a altres mitjans de comunicació (l'anterior Call Vermell Ràdio en la seva primera i esplendorosa etapa).

Enguany i pel Reial Decret 534/1993 de 12 d'abril el Rei a proposta del President de Govern i després d'haver-ho discutit al Consell de Ministres del mateix dia, disposava la dissolució de les Corts Espanyoles, el Congrés dels Diputats i el Senat, elegits el 29 d'octubre de 1989.

Dia 6 de juny tots els censats a Espanya tindrem el dret de votar de forma lliure, personal i secreta.

Què votarem? Votarem persones, homes i dones, per representar tot l'estat, tots els pobles d'Espanya. Es tracta d'elegir els Diputats i els Senadors. Els Diputats representen la gent i n'hi ha segons el nombre de població de cada província. A Balears seran SET (7) els elegits com a Diputats. Els Senadors representen el territori i se n'elegeixen TRES (3) per Mallorca, UN (1) per Menorca i UN (1) per Eivissa-Formentera.

Com votarem? Amb dos sobres i dues paperetes de diferent color. Una (normalment blanca) serà per als Diputats i a Balears hi haurà 7 noms

FOTO: Foto Vidal

més els suplents. Podem triar una papereta (del partit o grup que vulguem) sense fer cap senya ni marca a la mateixa. No podem canviar cap nom ni tan sols esmenar-lo.

L'altra papereta (color sípia, normalment) serà per al Senat. Aquesta sí que l'hem de marcar amb dues creus i posar-les devora els dos candidats a Senador que ens agradin. Poden ser de diferent partit o grup polític.

Quan votarem? Diumenge de 9 a 8, sol ésser l'horari habitual. Si no volem esperar anau-hi el migdia o ben prestet. Si volem veure el recompte anau-hi el capvespre.

Qui votarà? Poden votar tots els electors censats majors d'edat, complits els 18 anys. El vot és lliure i per tant no és obligatori.

Vot per correu. Els impeditos o els qui prevegin no ésser allà on voten

A Balears seran 7 els elegits com a Diputats. Els Senadors representen el territori i se n'elegeixen dos per Mallorca, un per Menorca i un per Eivissa-Formentera.

normalment dia 6 de juny poden votar per correu. Per això, han d'haver anat a Correus fins dia 27 de maig i sol·licitat el Certificat d'inscripció personalment o per representant legalment constituït a tal efecte per Notari. A partir d'aquí s'enviarà la documentació i podrà votar per Correu.

Dissabte dia 5 de juny serà dia de reflexió i d'abstenció de propaganda.

Les taules electorals a Campos estaran als mateixos llocs de costum: davant ca'n Pere Ignasi, ca'n Cós, ses Escoles, ca ses Monges Franciscanes, sa Biblioteca i s'Auditori.

Des de Ressò no podem sinó estar atents a tot el que succeeixi al poble. Ja veurem què passarà després de dia 6 de juny. Vos tendrem informats.

Pere Ollers i Vives.

PUBLICITAT A RESSÒ: Maria Bauçà. Tel. 65.01.47
Laborables de 17'30 h. a 20'00 h.

Taller Mecànic
CA N'ARNAU

Carrer Provença, 36
Tel. 65.10.63
07630 CAMPOS

Bicicletes • Recanvis
Accessoris • Vestuari
Reparacions

Carrer Lluna, 50
Tel. 65.29.12
07630 CAMPOS

CICLOS GORI

NACIONALISTES DE MALLORCA

El proper dia 6 de juny els ciutadans de les Illes Balears elegiran set diputats que els hauran de representar al llarg de quatre anys en el Congrés dels Diputats. Fins ara han estat sempre, des de l'any 1977, partits centralistes els que s'han repartit els escons. Dia 6 això canviarà. Per primera vegada, un diputat nacionalista del PSM-ENE Nacionalistes de les Illes Balears podrà fer-se escoltar a Madrid. Per primera vegada hi haurà un diputat que treballi pensant sempre primer en els interessos de les nostres Illes Balears.

No es tracta de fer una permonertització del nostre programa electoral, sinó que voldria fer arribar als lectors d'aquesta publicació unes reflexions personals sobre què podria fer com a diputat del Congrés per la nostra economia i, per tant, pel nostre país.

Pens que ja és ben hora de començar a qüestionar-nos coses que fins ara pensàvem però no ens atrevíem a dir en veu alta. Els mallorquins hem estat porucs, a l'hora de defensar el nostre país, Mallorca, de les agressions externes. Tots sabem que la nostra economia no passa precisament pel millor temps possible. Hi ha crisi. Tanquen comerços, els pagesos estan descapitalitzats i desmoralitzats, les indústries petites i mitjanes que queden es veuen obligades per part del govern central i autonòmic, pagam moltíssims impostos, l'Estat no inverteix a les nostres Illes més que una minúscula part del total que se'n duu cap a Madrid...

Deia que hem estat porucs perquè totes aquestes coses les veim i, sobretot, les patim, i resulta que no ens hem atrevit a denunciar-ho i a actuar en conseqüència. Jo crec que la raó de l'actuació de la majoria dels mallorquins respon a què no volíem que ens diguessin que som uns insolidaris i que no volem participar en el desenvolupament de les regions espanyoles que són pobres.

Però aquest sentiment de culpa per ésser més rics que altres llocs, o manco pobres segons es miri, s'ha d'haver acabat. Els nostres doblers han servit per fer monstruositats. Amb els nostres doblers s'han fet burrades com l'AVE i, ara, resulta que el propi ministre Borrell diu que aquest tren no és una inversió per a rendiment econòmic sinó per «imatge». O sigui, nosaltres patim carències d'hospitals, de carreteres en bon estat, les nostres institucions tenen uns pressupostos realment miserables... i ens diuen que l'AVE que ha costat centenars de milions no guanyarà una pesseta i que només és una qüestió d'imatge! Això no pot ser. És imprescindible una veu nacionalista a Madrid per a denunciar ben fort aquests abusos. Un diputat del PSM-ENE Nacionalistes de les Illes Balears podria fer que aquests desbarats o no es fessin o, com a mínim, que no es fessin sobre les espatles dels mallorquins.

Jo crec amb la solidaritat. Crec que hem d'ajudar que les regions pobres d'Espanya surtin de la seva situació de desenvolupament. Però tot, fins i tot la solidaritat, té un

límit. Quan els nostres impostos -que surten de la nostra feina de cada dia- són mal utilitzats, tenim dret a dir que no. Que no estam disposats a seguir fent el beneit. Pensau per un moment per què serveixen bona part dels doblers que pagam: per fer burrades com l'Ave i per subvencionar obres de dubtosa rendibilitat social o econòmica que es fan només en funció dels interessos electorals del PSOE. Si a nosaltres ens sobrassin els doblers, bé, mira, pot ser no passaria res. Però resulta que aquí i ara tenim greus problemes econòmics. Encara no tenim una llei de comerç -gràcies a la ineficàcia del PP, ja que això és responsabilitat del govern d'en Cañellas- que protegeixi el petit i mitjà comerç contra l'avarícia sense fi de les grans superfícies. Clar que sí que hi ha d'haver grans supermercats, però en la dosi necessària. El que no podem és carregar-nos els nostres petits i mitjans empresaris, perquè això és igual a suïcidar-nos.

La situació turística és preocupant. Tenim una planta hotelera que necessita ser reformada de cap a peus. Això significa inversions de molts de milers de milions de pessetes. El govern d'en Cañellas diu que no té doblers, però tampoc no fa cap passa per arreglar res. El Govern del PSOE ni se'n preocupa del que passa al turisme balear; per a ells no existim.

Cada dia molts mallorquins veuen com la seva empresa tanca i es troben en el carrer, fent més llarga la llista dels aturats. O no tanca, però els treuen. I pareix que això no preocupa a ningú. Els nostres pagesos veuen com irremediament s'està perdent la capacitat de supervivència de l'agricultura mallorquina: diuen, tant el PP com el PSOE, que aquí el que s'ha de fer és turisme i prou. Jo no ho crec això, estic convençut que la pagesia té un futur.

En Cañellas no fa res i els socialistes, a Madrid, només pensen en conhortar els seus votant d'Andalusia, Extremadura i qualque altre lloc. I a nosaltres qui ens defensa? Fins ara ningú. Així de clar: ningú.

Dia 6 no hi haurà majories absolutes. Serà l'hora de Mallorca, i de les Illes Balears. A la fi ens hauran d'escoltar. El govern, sigui del PSOE o del PP, haurà de cercar el suport dels nacionalistes bascs o catalans, com ja va passar en temps de la UCD. Si hi som tendrem l'oportunitat, a més dels catalans i bascos, de fer-nos valer.

Sebastià Serra i Busquets

Candidat pel PSM - ENE Nacionalistes
de les Illes al Congrés

**Clínica Dental i Estètica
Infantil i Adults**

Dr. Miquel Bennassar i Obrador

Metge Estomatòleg, Tractaments infantils,
Ortodòncia i estètica dental, Emblanquiments,
Prevenició de càries, Pròtesis i
Prevenició de malalties de les Genives.

IMECO • ASISA • PREVIASA • SANITAS • NOVOMEDIC

**Cosme Mª Oliver, 14 (Carrer des vi)
Tel. 65.21.14 (Horabaixes) CAMPOS**

P.S.O.E.

No hi ha cap dubte que ja fa estona que ha començat la campanya electoral, si jutjam per les darreres coses que el PP del nostre poble ha anat proposant. Pot ser que la més electoralista de totes hagi estat l'anunci de la baixada dels coeficients que aplica l'ajuntament damunt l' IAE i damunt l'IBI.

És molt xocant després d'haver avançat les dades de cobrament dels impostos, els rebuts dels quals ja estan fets amb els coeficients anteriors i passats al cobrament, ara ens surten amb aquestes. Creiem que és la nostra obligació fer algunes consideracions a aquest fet.

Primer de tot és conegut de moltes persones per haver sortit als diaris que el nostre poble havia adoptat un coeficient per l' Impost d' Activitats

Econòmiques, que ens posava dins el grup de pobles que més alt el tenien, Això repercutia sobre el cost final d'aquest impost, i ara no s'ha fet més que, després de cobrar-lo un any car, posar-nos el coeficient al nivell de la majoria dels pobles de Mallorca. Igualment que s'ha igualat la categoria de tots els carrers davant el recàrrec de radicació, en un aparent intent d'eliminar l'error que representava haver posat diferent categoria al carrer Major respecte del de Plaça. Caient ara en la falta d'igualar molt més tots els carrers de la vila, fent-los igual de feixucs pels que estan centrals que els que estan a les foranies.

Referent a l'altra rebaixa, encara ens pareix més electoralista, posat que de tots és sabut que aquesta adaptació serà necessària des del moment que s'està fent una revisió del cadastre, la qual cosa comportarà un quasi segur important augment de les bases imposables damunt les quals s'aplica dit coeficient. En conseqüència, hi ha moltes probabilitats que els propietaris de cases del nostre municipi acabem

pagant bastant més que el que ja pagam ara, però la planta electoralista ja estarà feta.

Tenint en compte el deute adquirit per l' Ajuntament des que la majoria municipal és del PP, comptabilitzat en 170.000.000 de pessetes, és prudent en aquestes circumstàncies rebaixar els impostos de l' Ajuntament? Per altra banda, com es podrà assumir l'augment de despeses fixes provocades per l'ampliació de personal que s'ha donat a l' Ajuntament?

Per altra banda, també és just que l' ajuntament que, en altres coses ha fet rebaxes importants en les concessions de l'ajuntament (adjudicació dels xiringuitos des Trenc) i despeses realment sumptuàries (les noves places, placetes, faroles i rotondes), faci qualche rebaixa que afavoreixi la majoria dels campaners.

Tot això ens duu a pensar que les propostes del PP a nivell nacional no acaben de tenir una veritable credibilitat quan a la pràctica de cada dia, podem comprovar com són les seves actuacions allà on veim el seu estil de governar.

UNIÓ MALLORQUINA

20

El passat dia 8 de maig, a l'Auditori de Palma, se celebrà el Congrés de Fusió de la Nova Unió Mallorquina, on assistiren unes dues mil persones, militants i simpatitzants, així com representants d'altres partits.

Tots els mitjans de comunicació es feren ressò d'aquest acte i varen recalcar l'èxit d'organització. Acabà amb la intervenció d' Els Valldemossa que interpretaren La Balanguera mentre mils de bufetes grogues i vermelles omplien la Sala Magna del l'Auditori.

Els presidents dels tres partits que han conformat la nova Unió Mallorquina (Maria Antònia Munar per U. M., Lluís Pinya per C. B. i Miquel

Congrés Unió Mallorquina

Pasqual per U.I.M.) pronunciaren discursos recalcant la importància d'aquesta darrera data per Mallorca, ja que gràcies a l'esforç de tots i al sacrifici personal d'alguns s'ha aconseguit la unificació del centre nacionalista i la clarificació de l'espectre polític.

El nou Consell Polític d'U.M. confirmà M. Antònia Munar com a presidenta, i nomenà Josep Melià i Miquel Pasqual vicepresidents.

Jeroni Albertí fou aclamat com a President Fundador i va dir que, encara que ell no renuncia a sortir com a Senador, el seu propòsit en incorporar-se a la candidatura d'U.M. és ajudar a aconseguir l'acta de diputat a Miquel Pasqual. «Aquest és el partit que jo vaig somiar fa 10 anys», va dir.

M. Antònia Munar va tancar el torn d'intervencions amb un discurs de gran contingut polític, on mostrà la

seva satisfacció per la fusió de tres formacions polítiques que comporten els mateixos principis polítics i socials: el nacionalisme, l'europeïsm, la visió liberal de la societat i l'exigència de justícia i solidaritat.

«A la fi -digué- tenim un partit enfortit, segur, nascut aquí i que tradueix en un programa polític la manera de ser i pensar de la nostra gent. Aquesta integració suposa un decidit impuls a la força nacionalista de centre, que comparteix un mateix sentiment d'identitat nacional i un compromís clar i directe amb el poble balear».

Acte seguit, presentà públicament els membres de la Candidatura de la nova Coalició que abraça menorquins i pitiusos, i que té com a cap de llista a Miquel Pasqual.

El lema del Congrés serà el mateix que el de la Campanya:

ARA VA DE BO!

El Nacionalisme a les nostres Illes

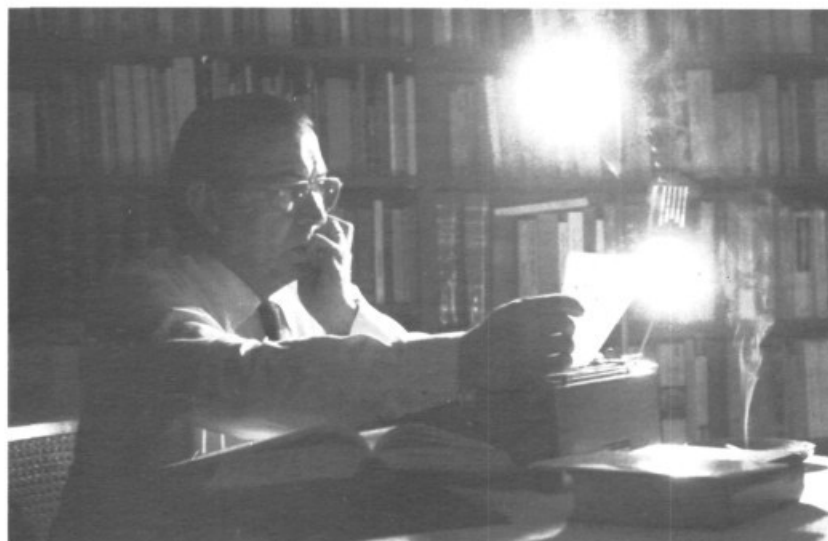
S'ha editat l'estudi de Gregori Mir sobre l'obra de Miquel dels Sants Oliver

Feia molts d'anys que Gregori Mir hi estava treballant, i a la fi -encara que distribuït de mala manera, tot s'ha de dir des de l'inici- ha estat editada la seva obra, potser la més cabdal de totes, sobre el periodista i erudit de Campanet. L'estudi, rigorós i profund **Miquel dels Sants Oliver: Nacionalisme i síntesi liberal-conservadora (1898-1919)** ja és a disposició de tots els estudiosos i encuriolats lectors de l'obra d'aquest insigne intel·lectual mallorquí. I ho hem d'agrair des d'aquí amb especial relevància, tot i sabent que l'escriptor campaner Gregori Mir s'ha passat gairebé vint anys de la seva vida en estudiar i investigar la història, el personatge i uns fets que marcaren molt profundament la societat illenca, i la catalana, de principis d'aquest segle.

Amb anterioritat, Gregori Mir ja enshavia donat notícia dels seus treballs sobre la vida i l'obra de Miquel dels Sants Oliver, sobretot en els llibres *La literatura del desastre* (Ed. Península 1974), *Miquel dels Sants Oliver: Història i política* (Ed. 62, 1975), i *La qüestió regional* (Ed. La Magrana, 1987).

Ara, Gregori Mir ens ofereix la seva obra total -gairebé vuit-centes pàgines en dos volums- que ens empenyen a aprofundir i reflexionar

FOTO: Foto Vidal

sobre unes qüestions del tot transcendents sobre les arrels més preclares del nacionalisme a aquestes illes. Una obra del tot suggerent, densa i intensa, on podem trobar unes fites precises sobre la personalitat, cultural i política, dels mallorquins a partir de finals del segle XIX a través d'un dels seus intel·lectuals més il·lustres.

Si bé és d'agrair aquesta voluminosa, intensa i apassionant obra de Gregori Mir sobre Miquel dels Sants Oliver, hem de subretxar, i acusar a la vegada, l'escàs interès de promocionar-la que han demostrat les institucions insulars. Els dos extensos volums d'aquesta obra han estat editats

pel Consell Insular de Mallorca, i s'obren amb una presentació, signada precisament pel president del CIM Joan Verger. L'obra, els llibres, no es troben a disposició dels lectors interessats; roman perduda en alguna sala fosca d'aquella institució, cosa del tot lamentable i absurda.

Amb tot, els campaners no podem estar d'agrair aquest immens treball d'investigació històrica dut a terme per Gregori Mir. Una obra immensament suggerent, apassionant i vital, com poques se n'han publicades darrerament. I així ho manifestam i agraïm.

Redacció.

PERFUMERIA VIDAL

Perfums i Cosmètica

Carrer Creu, 28 • CAMPOS

BODEGA VIDAL

Especialitat en vins de reserva

Carrer Creu, 28 • CAMPOS

Sa Joieria

Joieria • Rellotgeria

Carrer Major, 3

RESTAURANT

CAZADORES

DIRECCIÓ FAMILIAR

CUINA MALLORQUINA

Ctra. Campos a La Ràpita, Km. 6'5

Tel. 64.03.70

CAMPOS (Mallorca)

L'home avança a passes de gegant

L'aventurer que se sacrifica en explorar paratges verjos per la potada de l'home, que recerca per trobar els misteris que amaga la natura, ha decidit arriscar-se en una aventura temuda per tot explorador, una aventura que duu el risc a cada passa, és l'aventura de pujar al puig Massanella amb moto de trial. És inconcebible la presència d'aquest personatge quan s'intenta deleitar amb l'encant del paisatge muntanyer que presenta la ruta del cim ja anomenat (igual que d'altres rutes), un camí que amb tradició s'ha fet a peu recordant temps passats quan els homes d'aquells indrets amb les seves mules, el feien a fi d'arribar a les cases de neu, avui esbucades, que es troben al cim.

En Pep i jo, aficionats a allò que es diu excursionisme, vàrem emprendre aquesta caminada a fi de deleitar-nos amb el paisatge blanc que ens esperava. Vàrem comprovar com efectivament la presència de les nevades hi havia deixat restes; en els redols ombrívols pels arbres era on es trobava la neu amb més quantitat. El camí ens va dur a dalt del puig, d'on vàrem poder gaudir més del panorama blanc, espenyat després per l'espectacle que ens van representar dos «aventurers» motoritzats, una imatge trista i vergonyosa que no es pot disculpar. Una imatge que ens va arribar als cors com un impacte de bala.

Vaig poder fer aquesta fotografia, on no clarament s'aprecia la imatge d'un dels personatges en qüestió.

Un amic de la muntanya.

Dones i exposicions

Sr. Director de la Revista Ressò:

Voldríem comentar, sense entrar en la polèmica estèril que està al carrer, el rebumbori que ha originat l'Exposició sobre la dona i el seu treball que es va presentar a l'Febal. Deixam de banda si l'stand de Campos podria ser millor o no. Allò que ens preocupa és el fet que se segueixin fent i presentant (pels polítics que normalment són homes) Exposicions sobre, per, damunt, o en torn a la dona. La dona no necessita d'exposicions com tampoc no les necessita l'home. N'heu vista cap d'Exposició sobre l'Home i el seu Treball? Realment seria ridícul ni tan sols pensar-hi. D'altra banda, tot això són formes d'embullar la gent sense anar al gra.

Margalida Ballester i 18 signatures més.

Sectes i drogues

Estimades mares de família:

Per què ens hem de digustar amb els nostres fills? Si el mal no està en ells, el mal està a la rel. Fa falta remoure la terra. Els nostres fills no es mereixen que desitgem la seva mort. Per què els hem de malcir? Ells no són més que víctimes. Els nostres centres culturals els ofereixen el verí que els destrueix. Però quina cultura serà aqueixa?

A qui feim el joc quan els donam *tranxilium 0,5* o similars, capaçs d'aturar un cavall en plena carrera?

Nosaltres no teníem animals salvatges a ca nostra, teníem fills.

Els centres culturals els renten el cervell i els programen en contra des seus pares.

Com viure amb una persona que està en contra teva i a més a més és el teu fill?

On està la cultura d'aquests centres culturals?

Maria Vidal.

Gràcies!

Sí, gràcies. Gràcies per informar de realitats tan importants com aquesta. Estic parlant de l'article titulat "Per què les dones?" i signat pel Senyor Sala. Aquest escrit ha aconseguit posar la pell de gallina, és vertaderament esgarriant i sí, fastigós; fastigós, perquè tot el món sap el que està passant, però ningú fa res. Humiliant, perquè hi ha "persones" (si és que es poden anomenar així) que disfruten trepitant els altres. És el que s'anomena vergonya d'altri.

Vergonyós, perquè els humans, teòricament ésser superiors, han caigut tan baix i ja no respecten els drets dels altres. Indignant, perquè les dones i els nins han de pagar els pecats dels altres.

Finalment, gràcies al senyor Sala per demanar sensibilitat per elles. Efectivament s'ho mereixen, sensibilitat i moltes coses més.

Una Lectora.

RESTAURANT • BAR

ESPECIALITAT EN FARCIMENTS
DE CUIXA DE PORCELLA
I ALBERGÍNIES

CUINA MALLORQUINA
LOCAL CLIMATITZAT
NOCES, COMUNIONS I BATEJOS

Carretera Manacor - Inca, Km. 9 • Tel. 83.02.46
PETRA (Mallorca)

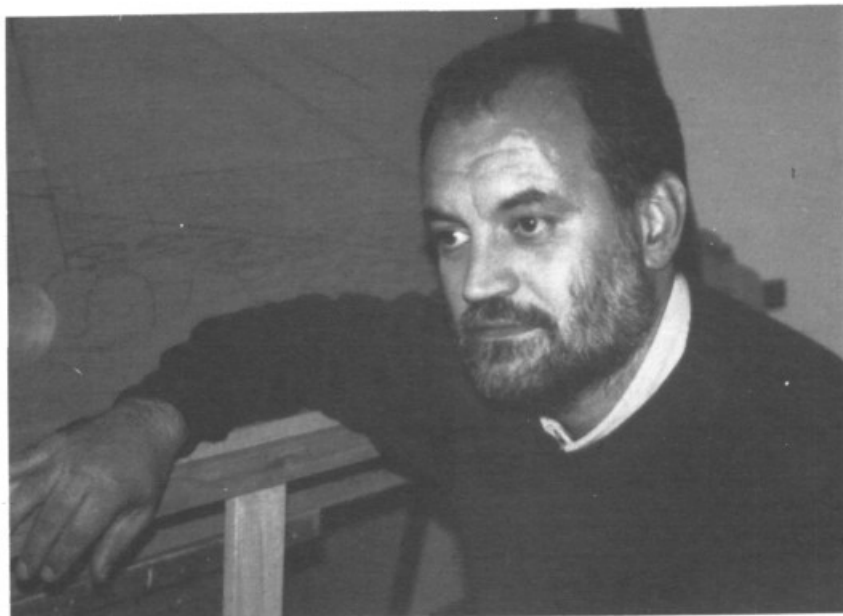
La realitat fantàstica d'Antoni Mas

D'alguns dies cap aquí el temps fa coneixedor que hi ha dos nous amants al món. Es descobreixen tant que ni poden desferrar-se. L'immediat encontre dels cossos s'allarga...

Vénc a dir això perquè ploure és tòpicament poètic i d'un poema de Pedro Salinas em quedà la idea que el sol, la claror, és l'amor, els enamorats quan surten al carrer. Jo, als dies grisencs i ploviscosos, pens i em retrec que som un poc desgraciat per no poder deixar anar hores i rellotges mirant caure l'aigua, pels vidres de la finestra endins, estimant.

Ho confés amb els calçons posats, no sé si casual o causalment, melancònic, xopat de monotonía

FOTO: Sebastiana Lladó (Foto Vidal)

...Però horabaixenc

Els colors a la casa de l'artista, hi ha tota la claror possible, que ens és permesa. Antoni Mas és amable, l'estudi acollidor, parlem i la sensibilitat, l'entusiasme, com l'aigua vessant per la canonada de giny devers la cisterna que hauria de ser aquest paper.

— Pintar, he pintat sempre, de nin ja feia dibuixets... Una vegada vaig fer una exposició en pla juvenil al «Club L'Estel», tindria disset anys més o manco, recordava molt a Picasso. M'hi he dedicat més seriosament des que vaig acabar el servei militar.

Les exposicions que ha anant fent de llavors ençà són aquestes:

Individuals: 1979. Es Porxo. Campos; 1981, 1983. Galeria Bearn. Ciutat; 1988. Sala Pelaires. Ciutat; 1990. Ses Escoles Velles. Campos; 1992 Galeria Puchol. València.

Collectives: Ha exposat al Certamen de pintura Ciutat de Felanitx guanyant-ne dos premis, el 1976 i el 1977; en el Certamen Internacional de Pintura de Pollença, premi Titto Cittadini, el 1978; diverses exposicions a la Galeria Bearn i a la Galeria Pelaires; el 1982 guanya un altre premi del XXI Certamen Internacional de Pollença i l'any passat exposà a «Interart» amb la Galeria Puchol a València.

— Després de fer el batxillerat vaig començar a l'Escola d'Arts i Oficis de Ciutat. En aquell temps don Miquel Aguiló, l'apotecari Rosa, feia classe de pintura. Amb en Tomàs Horrach apreníem dibuix.

Quan tenia dinou anys vaig posar-me a fer feina i vaig ingressar com a alumne lliure, l'any 76, a la Facultat de Belles Arts de Barcelona. Com a estudiant matriculat per lliure tenia problemes de desplaçament, amb els materials..., per altra banda la pintura em va interessar més pel meu compte i ho vaig deixar anar amb el preparatori i part del primer curs.

Una temporada vaig anar a l'estudi de Tomàs Horrach amb el qual recentment he exposat

— Vaja, acabat de formar no hi estàs mai, jo tamateix no menysprei la formació acadèmica en el sentit que et dóna tècnica, et pot obrir camins nous... De tota manera hi ha d'haver alguna formació, si un té el geni suficient per destacar per damunt aquestes coses molt bé, però l'artista neix i es fa un poc, hi ha d'haver un treball, una constància; a cap vessant de la creació no crec que hi hagi ningú que pugui dir totalment que li surt d'ell i no té res a aprendre.

— Sobretot pint a l'oli. La pintura que faig, bé no he cregut mai en l'afiliació a cap «-isme» però no és que

ho digui jo, es diu realisme. Vaig tenir una etapa com a simbolista però darrerament em conform en que la meua creació impacti d'alguna manera a aquell que la mira, tenint present que si ens cenyim a la realitat i no afegim res més personal l'obra d'art es perd. Els colors són més bé suaus... Pels temes no em faig molt enfora del meu entorn, cerc uns elements que poden funcionar i vaig provant, el tema anirà sortint, em qued amb un aspecte... Intent interpretar el quotidià.

Referent als dibuixos a plomilla que faig m'agraden perquè són coses del poble però ja és més com una feina fotogràfica.

— Tothom em diu que pint poc, així i tot sempre deuen sortir uns deu quadres cada any, o tal vegada més. El meu ritme de treball és lent perquè el realisme, la pintura figurativa, ho exigeix, és una tasca laboriosa... En aquest sentit un quadre totalment abstracte no implica la feina dels acabats de les figures, formes. Jo cerc una composició un tan abstracte on inserir les coses de la realitat.

— Des d'un principi em vaig plantejar difondre el més possible la meua obra. Intent entrar dins el cercle de pintors dels galeristes però és un món complicat...

Alguna vegada m'han comentat que a Campos no coneixen la meua

✓ Entrevista

obra, no hi ha cap raó de menyspreu, projectar-me cap a l'exterior és necessari, però no deixaré de mostrar la meua obra a Campos.

El camí és llarg, hi ha hagut moments en què els marxants no han promocionat molt el realisme i el procés es retarda.

— La crítica que m'han fet no m'importa molt, sempre alegra que et diguin que ho fas bé, però a nivell dels diaris que surten per aquí no posen ningú malament. En Rafel Jaume que escrivia a l'Última Hora, tenia bastant anomenada de dur, i a mi aixímateix em va deixar bé. Record que es pronunciava de bon de veres, una vegada va recomenar a un pintor que com que venia l'hivern el millor que podia fer era cremar totes les teles per encalenticir-se. En Rafel Jaume va tenir molts de problemes amb el diari perquè les galeries pressionaren. Però en general surt una noteta un poc propagandística i no crec que sigui un element vàlid per jutjar la valua d'un pintor.

Això del marketing duit a un àmbit general ja em surt de l'abast. Galeristes i Marxants marquen les directrius, diuen qui és bo i qui és dolent. Se suposa que tenen una preparació i en dir quina pintura interessa, clar. El realisme té l'inconvenient que és poc productiu i no rendable. Així interessa més l'Avantguarda. L'ofici, la tècnica, la delicadesa, no. Se cercarà més l'expressió, un quadre ha de ser com una potada a la vista...

Ara que no voldria que s'entengués que estic en contrà d'aquest

FOTO: Sebastiana Lladó (Foto Vidal)

— Antoni Mas en creació. Els colors s'aclareixen a la nit perquè la lluna és immensa.: La realitat és màgica, captivadora, per fantasia.

tipus de pintura, d'avantguarda n'hi ha de bona i de dolenta com de realisme.

— En el món de l'Art hi ha una problemàtica de sensibilització del públic, educació que no hauria d'estar teledirigida pels qui controlen la pintura econòmicament.

—Dedicar-m'hi professionalment?

A vegades dic cada dia, però jo no som molt agressiu de caràcter. Tenint una feina, a la meua edat...tallar amb tot... és una aventura que ja n'hi ha. Algun dia potser ho faré, és el meu somni, però als quaranta anys i actualment amb la crisi que hi ha no és massa encoratjadora la situació.

— Quasi cada any visit Arco, enguany he participat a una mostra a València, intent estar al dia. Hauria

d'anar a les inauguracions de Palma que és allà on es poden fer contactes, però normalment al final sols vaig a mirar els quadres.

En els museus un s'impressiona i motiva, el Louvre, el Prado...té un caire emotiu...

Mentrestant he d'anar fent feina al meu ritme i quan surt alguna cosa...

No voldria que hi hagués un interval de temps molt llarg entre exposició i exposició.

Desprendre'm dels quadres em costa però em faig a la idea que els he de donar sortida, del que estic molt content és de retrobar-me amb una obra al cap d'uns anys.

Montserrat F. Alcaraz Vich.

PUBLICITAT A RESSÒ: Maria Bauçà. Tel. 65.01.47
Laborables de 17'30 a 20'00 h.

PERRUQUERIA I ESTÈTICA

Carrer Santa Bàrbara, 2 - Tel. 65.21.28
07630 CAMPOS

vins bernat

ELABORACIÓ PRÒPIA

embotellador núm. 5929 P.M.

Carretera Felanitx, Km. 1,600
Tel. (971) 65.09.45
07630 CAMPOS
(MALLORCA)

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

- Un dels canvis més notables d'enguany va esser la coberta al carril central.

- Una gentada va omplir els carrers més cèntrics de la vila.

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

- L'exposició en homenatge a Joan Miró no va resultar tan lluïda com el pintor es mereixia.

• Elscotxes i les motos antigues resultaren una de les principals atraccions.

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

27

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

• A Campos hi ha bons artesans que saben manejar les eines amb el pedreny i el marès.

• Braus i vedelles també es deleitaren amb el bon sol que fa fer.

Guillem Bennàsser Alou

El campaner que vos volem presentar, coincidint amb la sortida al carrer del número 50 de Ressò, és tota una institució dins la nostra vila, una persona apreciada i reconeguda per tots; implicada no només en el quefers de la seva tasca sacerdotal, sinó també en la dinamització, en diferents àmbits, del nostre poble, especialment en el referent a la cultura i a la joventut.

El primer tret que de Don Guillem ens arriba, quan començam la xerrada, és el seu poc afany de notorietat, sembla com si volgués passar desapercebut, fet un tant difícil en una persona que reuneix les seves condicions humanes.

Resta importància a tot allò que ha fet. Parla pausadament, però, a la vegada, imprimeix un ritme al diàleg que no permet massa aturades; demostra un bon sentit de l'humor i sobretot ser un bon comunicador.

De Don Guillem, de «Don Guillem Dameto», Vicari de Campos durant molts d'anys, se'n podrien escriure planes i més planes, aquí ens haurem de conformar amb un parell de pinzellades que, algun dia, esperam poder ampliar.

El seu nom complet és Guillem Bennàsser Alou, nascut a Campos fa 67 anys i a hores d'ara jubilat.

— Des de quan sou capellà?

— Fa 43 anys, des del 18 de desembre del 1949. Vaig dir Missa Nova el dia de Cap d'Any de l'any 50, acompanyat de tres tios capellans que aleshores tenia: D. Benet, que després de passar una vintena d'anys al Seminari va venir a Campos, D. Guillem, que sempre va estar a Campos, i D. Miquel, que era teatí.

— Quins estudis teniu, D. Guillem?

— Els normals per una carrera de capellà. Vaig estudiar al Seminari vell de Palma. Hi vaig entrar als deu anys i llavors n'hi vaig estar tretze.

— A quins diferents llocs heu

estat?

— Sempre he estat per aquí aprop. Primer al Llobards, llavors a Santanyí (en torn als tres anys a cada un d'aquests llocs), 5 o 6 anys a Sa Colònia, a Cas Concos i, des de l'any 1965 he estat a Campos.

— A què s'ha degut que sempre hàgiu estat per aquí aprop? ho demanàreu o és que vos hi enviaren?

— No, no és que jo ho demanàs, m'era igual anar a un lloc que l'altre. Potser m'enviassin aquí per motius de salut, ja que no estava gaire bo.

Estic encantat amb el caràcter campaner (deu ser perquè ho som!), és gent noble i poc bravejador, a diferència d'altres.

— Quin càrrec heu tingut dins l'església?

— A Campos sempre he estat vicari, i la meua tasca consistia en servir d'ajuda al rector. A Cas Concos era el rector. Pujar en l'escalafó no m'ha preocupat mai, el meu ideal és servir l'església des del lloc que en cada cas correspongui.

— Estant tants d'anys a Campos, deveu haver vist molts de capellans?

— Sí, he estat amb quatre rectors

i cinc o sis vicaris i amb molts de capellans, abans n'hi havia molts més, fins a sis o set a la vegada.

— Quines diferències veis d'estar a un lloc petit o a un de més gran?

— Un poble petit sempre és un poble petit i si un és tot sol té més responsabilitats. En un poble gran hi ha més coses per fer, però també són més. Ara bé, essencialment no hi ha gaires diferències. També es pot dir que en un poble petit coneixes tothom, (encara que aquí també conec molta gent) la relació és més estreta, tot té coses bones i d'altres que no ho són tant.

— Esser capellà del poble d'un mateix, té avantatges o no?

— A mi em coneixien de petit, ara bé vaig estar molts d'anys enfora, i quan tornes aquí tens els amics de la infància... però vaja, no crec que sigui cap inconvenient. al contrari, tens coneixença que sempre és agradable.

— De les festes religioses que se celebren, quines trobau que han guanyat en participació i pel contrari quines han perdut?

— N'hi ha que s'han perdut i que sens dubte eren molt concorregudes; les quaranta hores, per exemple, que es feien en tres dies, generalment; consistien en tenir exposat a l'església el Santíssim i la gent acudia a visitar-lo i el darrer dia es feia la festa, hi anaven joves i al.lotes i portant un ciri es feia una processó per dins l'església. La gent hi participava a través de les

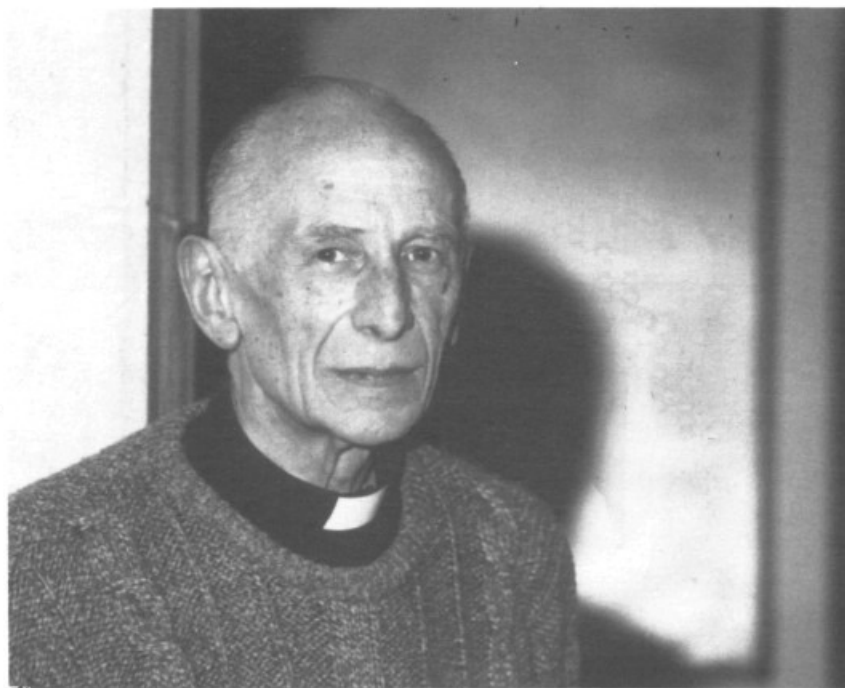

Foto: Sebastiana Lladó (Foto Vidal)

congregacions: la Mariana, que era d'al.lots, les Filles de Maria (al.lotes), els Terciari, els apostolats de l'oració. Totes elles reunien moltes persones i molta era la gent que participava. En aquell temps no hi havia tantes distraccions com ara, i això ajudava a que la gent s'animàs més a entrar en aquestes associacions. El poble era molt catòlic i quasi tothom pertanyia a una d'elles. Totes aquestes associacions eren conduïdes pels capellans, però totes elles tenien els conciliaris que se'n cuidaven especialment.

Pujar en l'escalafó no m'ha preocupat mai, el meu ideal és servir l'església des del lloc que en cada cas correspongui.

Aquestes associacions també realitzaven altres activitats, equips de futbol, grups de teatre, excursions...

Les festes principals, Nadal, Pasqua, segueixen comptant amb molta participació, fins i tot ha augmentat. Les processons de Setmana han augmentat força, i de cada any més encara i això ha estat un moviment sortit del poble.

— A dins tota aquesta dinàmica, què va suposar el Club l'Estel?

— El Club l'Estel va ser una mica la continuació de la Congregació. Aquesta, durant uns quants anys, va quedar una mica apagada, però els mateixos joves varen voler muntar una nova associació i varen considerar que el nom de Club era més modern i va sortir el club l'Estel, primer anomenat Club Estel. Aquest club ja era mixt, tenia equips de futbol, de bàsquet.. Va ser una mica la llavor dels clubs actuals. Ara els únics que aguanten el nom és el grup de teatre.

— Vós, dins la Congregació Mariana, teníeu cap càrrec?

— Quan vaig venir de capellà no funcionava massa, hi vaig participar més abans, quan era al.lot.

— Com ha canviat la vida d'un capellà amb els anys?

— Tot el món ha canviat, i ha canviat més la societat en quaranta anys que en quatre segles.

El primer que ha canviat en els capellans és el vestit. Jo quan vaig venir a Campos encara anava vestit amb la sotana, de negre, vaig ser el darrer que me la vaig llevar, per no fer distinció amb els altres.

Bé això seria en l'aspecte més extern. En canvi, en la part fonamental, essencial, no ha canviat gaire, seguim complint amb els sagraments..... trob que no ha baratat gaire, senzillament l'església s'ha hagut d'acomodar a les circumstàncies.

S'ha de dir també que són molts els que ajuden a la Parròquia, el grup que atén els malalts, el grup que fa catequesi, el grup dels que fan confirmació...

— Com així es fan tants pocs capellans?

— Jo crec que passa que la joventut té molts d'alicients: esport, televisió... estan més distrets en una paraula. La gent no reflexiona tant com un temps, no està tan disposada. A més, tenen moltes de preocupacions si són estudiants. La gent està molt preocupada per les coses immediates i per ventura no tenen temps de reflexionar, la joventut no es vol comprometre gaire, però en tots els aspectes, ni a nivell cultural, ni a nivell religiós... per ventura les qüestions esportives són les que estiren més. Hi ha molt poca constància en les coses, i clar, el dia que t'enfrontes amb un compromís per tota la vida, fa por. Jo crec que deu ser per això.

També hi fan molt les famílies, abans estaven molt contentes de tenir un fill capellà perquè les famílies eren més nombroses, i ara si només en tenen un, o una parella, els sap greu que els fugi.

Així mateix ara es nota una revifalla, a Mallorca s'ha notat poc, però en llocs concrets ha augmentat.

La cosa és molt complexa. Si hi ha capellans joves tenen més energia, més força i més facilitat per comunicar-se amb els joves... però com que no n'hi ha..., tot va un poc lligat.!

— Passant a altres temes, quins hobbies teniu?

— El meu hobby principal ha estat la música, sempre he tocat l'orgue; ara practico poc i si no es practica es perd.

Ara com que els capellans hem tornat pocs i hem d'estar a l'altar, l'orgue ha quedat relegat a un segon pla.

La literatura també sempre m'ha

agradat, sobretot llegir, ocasionalment escric qualche cosa que mai no he publicat. No vull bravejar gens d'escriptor. Fa vuit o nou anys, un quinto em va demanar que fes la cançó dels quintos, ara cada any en faig, però m'agradaria més que les fessin ells.

— Ara que commemoram el 50 número de Ressò, en deveu haver vist moltes de publicacions locals?

— El Club l'Estel en publicava una de revista, era ciclostilada i es deia *Nosaltres*, un full parroquial.

— Dels campaners, què en trobau vós?

— M'agrada el caràcter campaner, trob que no ha baratat gaire amb els anys. La part positiva és que és bastant obert, a diferència de la gent d'altres pobles. Persones sinceres que per una altra banda són (no sé com dir-ho) «un poc pagesos», i això no sé si és un defecte o una virtut, vull dir que són poc refinades amb la manera de parlar. Estic encantat amb el caràcter campaner (deu ser perquè ho som!), és gent noble i poc bravejador (a diferència d'altres). Sempre he estat molt bé aquí, fa bon conviure.

— Voleu afegir qualche cosa?

— Només que segurament haguéssiu trobat qualcú més interessant i més entretingut per entrevistar. Estic agraït. També volia aprofitar que en el número 25 de Ressò va sortir una plana molt amable escrita per la Redacció i que no vaig tenir ocasió d'agrair. Havia pensat d'escriure una nota d'agraïment i em va passar el temps i no ho vaig fer, ara que tenc ocasió vull donar les gràcies.

Agraïment el que nosaltres us volem fer palès a la vegada que desitjar-vos salut i llarga vida.

*Núria Vives
Antònia Sitjar*

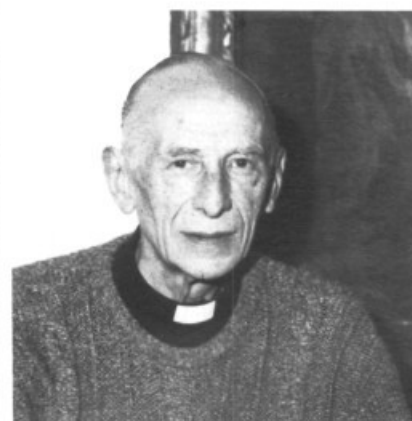

Foto: Sebastiana Lladó (Foto Vidal)

Pregó, pancaritat, primera comunió i vacances.

Enguany el Pregó de la Setmana Santa, del qual se'n parla més extensament en un altre lloc, va ser pronunciat per la Sra. Antònia Vidal i Garcias, Mestre d'Escola, mare i dona ben coneguda dins la Parròquia i dins el poble. Especialment, és de destacar la seva dedicació catequística i en l'ajuda que sempre ha donat en les diverses celebracions. Realment hem de dir moltes gràcies, per aquests serveis!

FOTO: Foto Vidal

— Un nou grup ha sorgit: cornetes i tambors per posar música allà on els demanin.

La Primera Comunió va tornar ser una gran festa de familiars, amics, pares i, sobre tot, nins i nines amb més il·lusió que mai, amb una innocència que ens deixa bocabadats i qüestionats.

De la Setmana Santa, només en vull destacar un fet nou, la Banda de Cornetes i Tambors que acompanyà les processons. L'entusiasme d'aquests nins i nines i dels preparadors mereix tot el suport perquè vagin creixent com

a grup i se segueixin preparant. Enhorabona també per aquesta iniciativa a les Confraries.

Ja de ple dins Pasqua, val la pena destacar una fita un poc oblidada, que és el Pancaritat, amb romiatge a Sant Blai. Realment és un bon costum caminar un poquet i més revitalitzar un dels grans monuments que tenim: Sant Blai i el seu entorn. Molt més si el motiu és celebrar Pasqua i refer un poc la malmesa fraternitat. Gràcies als Amics de Sant Blai que mantenen viva aquesta flama.

El dos de maig, va ser realment «un dos de maig». Al poble tot era ple de gent bellugadissa i la parròquia més encara, de gom en gom. La Primera Comunió va tornar ser una gran festa de familiars, amics, pares i, sobre tot, nins i nines amb més il·lusió que mai, amb una innocència que ens deixa bocabadats i qüestionats als grans i majors ... que de vegades som ben poc

sensibles. Els i les catequistes estan d'enhonabona així com també mereixen tot l'elogi les monges coordinadores de la Catequesi i la Coral Infantil.

Divendres, set de maig, va ser la darrera catequesi de confirmació. Més de 100 joves, entre diferents cursos, es preparen. La xifra ho diu tot, però val a dir que molts hi posen també molt d'interès i fan un esforç per créixer en la Fe. Els ajudarem realment els qui ens deim cristians?

S'Esquella.

30

Maria Mas Guaita

**MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ,
TRANSPORTS, LÀMPARES I DECORACIÓ**

Carrer Ràpita, 43 • Tels. (971) 65.01.23 • 65.24.32 • 65.04.12
FAX. 65.24.32 • 07630 CAMPOS (Mallorca)

CA'N MELERO

FRUITES I VERDURES • CONGELATS
FRUITS SECS • PRODUCTES DIATÈTICS
VINS A L'ENGRÒS
POLLASTRES A L'AST

Carrer Ferrocarril, 1 • Tel. 65.06.30
07630 CAMPOS

Raimon: 30 anys d'AL VENT

En homenatge a Raimon, el cantant de Xàtiva que encara ara, i potser més que mai, ens ofereix les seves cançons amb l'eufòria de sempre, no podem estar de donar notícia del recital que va fer dia 23 d'abril al Palau Sant Jordi de Barcelona commemorant l'aparició del seu primer disc i, sobretot, de l'edició de la cançó AL VENT; una cançó que va néixer simple i senzilla com tantes altres, però que ben aviat es va convertir en mítica, en la cançó més emblemàtica d'aquell moviment arriscat i aventurer, ingenu i a la vegada combatiu que tots coneixem com la Nova Cançó.

Trenta anys d'AL VENT són, evidentment, molts anys pels qui la coneguèrem al seu moment; i ho són potser encara més per aquells que la coneixen des de fa relativament pocs anys. Oberta al vent del món la cançó es manté tan viva i bategant com sempre. Per això el recital de Raimon va gaudir de la presència de més de devuit-mil persones que presenciaren en directe la seva actuació, als quals hem d'afegir els centenars de milers que es mantingueren asseguts durant més de quatre hores a ca seva davant la TV3 que transmetia en directe el recital, o els que l'escoltaven per ràdio a través de RAC 105.

— El cantant Raimon

Homenatges com aquest se'n fan ben pocs. RAIMON és un cantant excepcional i la cançó AL VENT és emblemàtica i mítica. Que no venguí de nou que la revista RESSÒ en doni l'enhorabona a tothom. Raimon va

cantar a Campos -a Sa Pista- ja fa anys, cosa que tenim ben present i que agraïrem sempre. No hem fet la feina endebades. Homenatge a Raimon.

d.h.

Ara va de bo.

Unió Mallorquina
Menorquina i Pitiusa

El pregó de Setmana Santa: un goig per qui l'escoltàrem.

Enguany la mestra d'escola, Donya Antònia Vidal i Garcias, ens va oferir amb paraules plenes de senzillesa, gratitud i mestratge el Pregó de Setmana Santa, el quart de la recent història d'aquests pregons a Campos i que cada any ens prepara la Comissió

Realment sentir el Pregó de Donya Antònia va servir per esplaïar el sentiment religiós i el sentiment popular que acompanyen -o haurien d'acompanyar- la Setmana Santa.

FOTO: Más Fotos

— La Pregonera de Setmana Santa d'enguany va ser magnífica.

de Confraries. La mestra de lletres i nombres que ha estat per molts de campaners, va ser mestra en anunciar-nos a tots la Setmana Santa i les seves connotacions, artístiques i, sobre tot, religioses i espirituals. Ningú es va poder sentir més bé dins Es Convent, ningú hi va trobar a faltar res en les

bellíssimes paraules que ens deia i oferia com a punt de meditació i també d'esplai. Perquè realment sentir el Pregó de Donya Antònia va servir per esplaïar el sentiment religiós i el sentiment popular que acompanyen -o haurien d'acompanyar- la Setmana Santa.

En haver acabat ens varen donar

el Pregó editat per tal de rellegir-lo amb tranquil·litat. És recomanable, a més de guardar-lo com a record històric del nostre poble, tomar-hi de tant en tant i assaborir-lo amb deteniment.

Gràcies, Donya Antònia.

Pere Ollers Vives.

Campaner VOTA

Partit

Popular

VOTA A FRANCESC GILET

Concert d'homenatge a Onofre Tomàs

Mestre Nofre Tro simbolitza la continuïtat de la música orquestral a la vila

Dia cinc d'aquest mes de maig es va retre a Es Convent un homenatge a Nofre Tomàs Mas, conegut popularment com a Mestre Nofre Tro, ferrer d'ofici i una persona que va dedicar tota la seva vida a la música

orquestral; primerament formant part de diversos grups i institucions musicals campaneres que en la seva joventut donaren cos a tot aquest àmbit concret, i, ja més gran, institucionalitzant la seva dèria empenyent la seva filla i els seus néts a prosseguir aquesta vocació. Tot un símbol evident d'efectivitat i d'eficàcia, de modèstia i de permanent dedicació.

No resulta fàcil fer un esbòs biogràfic d'urgència sobre la llarga trajectòria musical i la personalitat de Mestre Nofre Tro, (jo no el sé anomenar d'altra manera). Però crec que el coneixia en profunditat, i per tant puc asseverar, entre altres elogis, que prevalia en ell -al marge dels coneixements musicals que tenia- la sinceritat, la humilitat, i un afany immens de mantenir com més viu millor l'esperit musical a la vila de Campos. Un poble amb molta tradició, amb músics insignes que han mantingut i mantenen aquest esperit mediterrani

de donar color estrident a un acte, o a una festa determinada, amb allò tan efusiu com és la presència d'una banda de música, o d'una orquestrina, que amenitzi les solemnitats populars.

No és ara el moment de fer un elogi de Mestre Nofre Tro perquè el seu traspàs és massa recent. Però al seuduaes farà, evidentment. Ara, l'únic que hem de pretendre és donar notícia d'aquest testimoni d'homenatge que l'Ajuntament li va retre amb el concert de la banda de música local i la participació de molts de campaners que amb la seva presència a l'acte testimoniaren una mostra d'agraïment a un personatge singular, a un músic exemplar, a una persona, viva i oberta, que mai no va tenir cap eufòria de grandesa, sinó que sempre va evidenciar els seus coneixements musicals amb la més gran de les humilitats: la paciència.

d. h.

Lluïren una estelada

Tot el jovent que va cantar el dia de Pasqua s'ho va passar d'allò més bé. Com cada any, varen tressar els carrers de la vila, dia i nit, amb una immensa eufòria, cosa d'agrair; perquè en aquesta edat les gresques s'assaboreixen molt millor si són molts i es pot gaudir un clam de llibertat.

Va venir una mica de nou, això sí, la presència d'una bandera estelada —símbol de la nostra catalanitat— entre dues banderes manllevades, que ni ens van ni ens vénen, i una més que l'altra. Però la tolerància va esser bona, encara que hem de remarcar que els Quintos no varen esser gaire respectuosos, embrutant amb esprai diversos frontis de cases de la vila. Embrutar les parets és lleig, inútil, absurd. No és el primer any que això ocorre, i per tant demanaríem que els Quintos de l'any que ve siguin més respectuosos, més educats.

Col·legi Fra Joan Ballester Viatge d'estudis 92-93

Ja falta poc: tot està preparat i els motors del vaixell, ja estan en marxa. Els 53 alumnes, i els tres professors Josep, Catalina i Agnès, anam a començar una aventura que mai no oblidarem.

Dijous: El vaixell ha anat bé. Ara, després de visitar Barcelona, ens dirigim cap a Jaca, on ens establirem aquests dies. (També hem visitat Lleida on hem tengut temps lliure per passejar-nos).

Divendres: Uf! El telèfon ha sonat molt prest! Quina son! Bé, ara ens dirigim cap a les pistes d' Astun: de cada vegada hi ha més neu. Ara cada persona té els seus esquís i ningú no

sap esquiar!.

L'horabaixa anam a patinar damunt gel, i aquí sí que hi ha esclats! El vespre anirem a ballar. Quina passada!

Dissabte: Visitam el monestir de Leire, i l'horabaixa anam a un puig on la vista és preciosa, també anam a patinar. Aquesta vegada amb més èxit!.

Diumenge: Anam a Pamplona (per cert, el viatge és molt llarg), i ens passejam per allà. El menjar és molt bo. El capvespre: de compres per Jaca.

Dilluns: Tot el dia a les pistes (quasi tothom opta per llogar un trineu). És al·lucinant! Darrer dia a la disco-

teca.

Dimarts: Darrer dia a Jaca. El dematí: lliure per anar de compres. Hem acabat de dinar i partim cap a Saragossa (3 hores de camí). Visitam la Verge del Pilar. I el vespre anam al cinema.

Dimecres: Darrer dia del viatge: Anam al Monestir de Pedra (que per cert és preciós) i després ja ens encaminam cap a Barcelona, on amb una mica de retard, agafam l'avió cap a Mallorca.

Adéu, Jaca! Et recordaré sempre!

*Romana E. Griñano di S. Carlo
Maria José Bonet Ballester*

Escapolons de la nostra història. (I)

SABÍEU QUE... El pontífex Innocenci IV, en un Rescripte Pontífici, signat a Lió, França, l'any 1248, posà sota la protecció Apostòlica, a més de l'església Catedral de Mallorca, a trenta dues esglésies Parroquials de l'illa, entre les quals hi havia la de Campos, donant-nos per patró a Sant Julià, màrtir i a la seva esposa Santa Basilissa.

SABÍEU QUE... La Festa Patronal antigament se celebrava el dia 4 de gener. Segles després, els Jurats i Consellers resolgueren traslladar-la el dia 9, data en que sota el govern del lloctinent Marcià, home bàrbar i cruel, ordenà que el degollassin. Tan horrend suplici, rebé la corona del martiri el dia 9 de gener de l'any 308.

*Miquel Roig Adrover
Cronista Oficial de Campos*

Nota de Redacció. Aclariment al número anterior.

En relació a l'article titolat «Construeix una casa dins cal veïnat» i, per evitar qualsevol possible malentès, s'ha de dir que no es pretenia en cap moment atribuir la culpa d' allò que ha succeït a ningú, ja que, en tot cas, es tractava d'un error humà.

També assumim la falta de rigor informatiu pel que fa a la crítica municipal per quan, segons hem comprovat, les Normes Subsidiàries de Campos -preveient casos pareguts- assenyalen a l'article 6 que «Les llicències s'entendran atorgades salvant el dret de propietat i sense perjudici de tercers». Això significa que no és tasca de l'Ajuntament comprovar la propietat i que no es pot atribuir responsabilitat alguna a l' autoritat municipal que concedeix la llicència, o al tècnic que informa la mateixa com tampoc no és responsabilitat municipal vigilar que es respectin els l·lindars de la propietat privada a l'hora d'edificar.

✓ Local

Horari i noves parades d'autocars

Sortides de Campos a Palma

DEMATÍ

08:00 Bar Ca'n Miquel,
(devora la Plaça des Tres Molins)
08:02 C/ Creu, davant S'Orient
08:05 Bar Ca'n Miquel.
08:07 Ronda (devora Ca'n Cinto)

MIGDIA

13:15 Bar Ca'n Miquel.
13:17 C/. Creu, davant S'Orient.
13:25 Bar Ca'n Miquel
13:27 Ronda (devora Ca'n Cinto)

VESPRE

17:55 Bar Ca'n Miquel
17:57 C/. Creu, davant S'Orient.

Arribades a Campos.

Arriben tots a les parades de S'Orient i del Bar Ca'n Miquel.

El trajecte del capvespre arriba també a la parada de devora el Bar Ca'n Cinto.

Els horaris des de Palma són els

mateixos: 9:30, 12, 14:45 i 19:30.

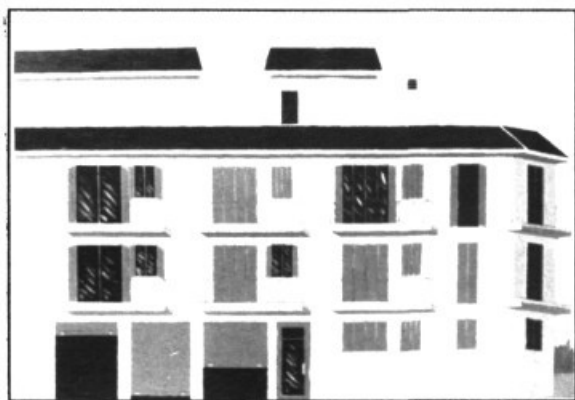
Aquesta millora gràcies a una senzilla reestructuració redundarà en benefici dels campaners allunyats de l'única parada que hi havia abans.

També seria de desitjar que les

parades fossin més acollidores per si un dia plou, o per si fa un sol de justícia. Sinó, anirem a esperar al Bar de més aprop, com és costum.

Redacció.

CONSTRUCTORA CAMPANERA, C.B.

Venem Pisos al Carrer Joan Ballester
Cantonada amb el Carrer Menorca
Directament del constructor

Informació:

Tels. 65.06.75 • 65.09.78 • 65.06.92

Constructora Campanera: Construïm qualitat

Dr. Carlos Sugar Bescós PEDIATRE

(Col. 2.094)

CONSULTA:

Dilluns de 4'30 h. a 8 h.

PER DEMANAR HORA:

Dilluns d'1 h. a 4 h.

Dijous i Divendres
de 7 h. a 9 h.

Tel. 65.22.17

*PARTICULARS I
ASSEGURANCES PRIVADES*

Miquel Roig Adrover va esser distingit amb la *Flor de Taperera*.

Coincidint amb la diada de Sa Fira de Maig, l'Ajuntament va atorgar la Flor de Taperera al cronista oficial de la vila de Campos, Miquel Roig Adrover. Aquesta distinció, que és el màxim guardó que concedeix l'Ajuntament a una persona de la vila en reconeixement a la seva obra realitzada al llarg de la seva vida té un caràcter intemporal, i fins ara únicament l'havia rebuda i mereixuda el músic Bartomeu Ballester Monserrat.

Miquel Roig Adrover - l'amo en Miquel Lluís - va néixer a Campos l'any 1913: nét i fill de forners va seguir l'ofici fins a la seva jubilació. Entre les seves dèries podríem destacar la seva continuada col·laboració com a cronista del poble al diari «Balears» durant gairebé quaranta anys; els seus poemes -recopilats al llibre «La nostra llar», i especialment els seus treballs d'investigació històrica sobre la nostra vila que ha anat publicant assíduament en obres i revistes diverses.

La Flor de Taperera que li va concedir l'Ajuntament, i que va rebre

de mans del president de la Comunitat Balear, Gabriel Cañellas, ve a testimoniar la gratitud del poble a l'obra i al dens treball realitzat per Miquel Roig Adrover durant molts anys. Un reconeixement més que merescut al qual es vol sumar la revista RESSÒ, en prova d'una gratitud ben sincera.

Al final de l'acte es va entregar als assistents un facsímil del seu opuscle «Record d'una excursió feta a Lluch», editada l'any 1949.

Redacció.

AUTO ESCOLA

**Tota classe de
permisos de conducció.**

Carrer Plaça, 24
Tels. 65.28.28 • 65.00.80
07630 CAMPOS

Maria Miquel Nadal

ASSEGURANCES EN GENERAL

- Metges
- Incendis
- Accident
- Vida
- Robatoris
- Jubilació
- Comerços
- Llar
- Embarcacions
- Automòbils, Etc. . .

Carrer Santanyí, 23
Tel. 65.04.01 • 65.00.89
07630 CAMPOS

✓ Ni teva ni meva

És bo saber que no tots tenim el mateix parer ni tots les mateixes inquietuds. Lògicament hi ha opinions per a tots els gusts i idees dels quatre vents. Aquesta **nova** secció que iniciam en vol ésser una mostra ben evident. Hi estau convidats: a llegir i a opinar.

Els aparcaments de la Plaça de Can Pere Ignasi

FOTO: Damià Prohens (Foto Vidal)

37

La construcció d'aparcaments subterranis a la Plaça de Can Pere Ignasi em sembla negativa bàsicament pel fet que està demostrat que com més aparcaments hi ha a un poble o ciutat, més s'estimula els usuaris per emprar automòbils en els seus transports urbans, mentre que si aparcar és més difícil, aleshores hi ha més gent que opta per circular a peu o amb bicicleta per dins el poble, ja que aquest medís automàticament es converteixen en més ràpids, puix no cal cercar on aparcar. Això suposa, menys contaminació, menys embussos circulatoris, més exercici físic pels ciutadans i, en definitiva, una millor qualitat de vida. La construcció dels aparcaments suposaria, doncs, provocar més trànsit per dins el poble, més embussos, més pol·lució, més energia tuda i, en general, una vida més malsana per als campaners i campaneres.

Jaume Lladó i Jaume.

Resulta ben necessari adreçar d'una vegada la Plaça de Ca'n Pere Ignasi, la que ha d'ésser Plaça Major de Campos. Una de les fórmules que poden servir és la idea municipal de construir-hi uns aparcaments subterranis. Això no suposaria minvar la importància de la plaça com espai públic. Els aparcaments s'haurien d'autofinçar. Hi ha avui possibilitats tècniques suficients i algunes possibilitats econòmiques que s'han d'aprofitar. El poble precisa d'inversions i d'empreses agosarades que puguin donar feina i empènyer l'economia. Aquesta seria una segura oportunitat. Que sia una realitat dependrà dels campaners que puguin i es vegin encoratjats en participar en aquest projecte. Els intents d'altres pobles ens han de fer anar més vius i n'hem d'aprendre la lliçó.

Josep A. Sala Toral.

Indústries Metàl·liques

SES PORTES, S.L.

TANCAMENT EN P.V.C.
TECNOLOGIA ALEMANYA I ALUMINI

Sta. Catalina Tomàs, 24 • Tel. 58.32.39
Fax: 82.72.17 • FELANITX

**AUTO - ESCOLA
COVAS**

Antoni Covas i Burguera

Carrer Siquia, 72 - Tel. 65.00.81
07630 CAMPOS (Mallorca)

Damià Huguet.

Madò Damiana tenia parada la seva botiga al carrer Ferrocarril. Era, en conseqüència, la verdurera del meu carrer. La botiga ocupava el primer aiguavés de la casa, una casa no gaire gran, construïda amb gruixades parets de pedra lligades amb morter de terra i calç. Tenia el frontis de color de pa torrat, gopellut, i les parets interiors eren d'una blancor fascinant, una mica descoscades per les múltiples passades de calç que les emblanquinadores li havien donat al llarg de més d'un segle de paciències. A la botiga de madò Damiana s'hi acaramullaven els caixons de fusta, estibats tots de les fruites i verdures més diverses a cada època de l'any: i oferia una olor encisadora i frenètica, uns colors vibrants, mescla de pebre vermell i manades de julivert, moradui, llimones daurades o col·loris exuberants. En parlaré més endavant de la fascinació que aquella botiga em provocava cada pic que ma mare m'enviava a comprar, amb la urgència de qualsevol migdia, allò que li mancava per fer el dinar.

Avui, quan sembla que la balquena fa possible l'ofegament dels nostres costums més ancestrals -no sé si per a bé o per a mal-, tot ha d'anar a l'engròs, ha de vessar pel seus quatre costats quimera o eufòries, en uns espais immensos en els diversos productes, deliberadament ordenats, han d'al·lucinar, en un sentit provocatiu, el comprador fins al punt d'assaciar-lo, en una mena d'orgia consumista que té el regust de la bogeria, i també un encant difícil de precisar.

A la vila predominen avui les botigues grans, els supermercats grandiosos on s'acaramullen a milers els productes més diversos que la gent adquireix de vegades amb desmesura. Perquè avui la majoria de gent no acudeix a comprar allò o allò altre que aquell dia, o en aquell moment precisa.

Verdura i Verdureres.

Sinó que aprofita l'eixida per adquirir altres productes que, entre tots, ompliran tot el rebost de la casa. Al supermercat s'hi compra amb els ulls clucs, empesos per aquella balquena aspra que fa esborrar les necessitats més immediates per abocar-se al consumisme abusiu. I d'aquesta manera s'omplen les carretes que, una vegada buidades després de passar per caixa, serviran per a omplir bosses i més bosses de productes diversos, que fan anar carregat en desmesura el comprador, un comprador passiu que després, quan arriba a ca seva, suat i amb la butxaca neta, haurà de buidar meticulosament les bosses i les capsos ordenant els productes a la gelera, al rebost o a qualsevol prestatge de la cuina.

Les granges de pollastres tenen el llum encès les vint-i-quatre hores del dia perquè els polls o les gallines mengin i beguin incessantment, perquè engreixin aviat i siguin posats a peu de mercat als més pocs dies millor. Als supermercats passa gairebé el mateix. La llumenària encega els ulls del comprador, l'enlluerna i l'al·lucina fins al punt de gairebé obligar-lo a carregar la carreta, fins que vessi de capsos, ampolles, saquets o bosses. De vegades s'ha de fer cua més d'un quart d'hora per a poder arribar a la caixa, ofegats de suor, impacients i amb presses tothom. Amb el renou d'aquella gentada que remou els prestatges i empeny les carretes constantment, sadolls de llum, embafats de claror, de colors, de preus, de marques, d'ofertes premeditades. Després, havent arribat a casa, te'n adones que un pot de tomàtiga que tenies al rebost ja ha caducat; que una llauna d'espàrrecs blancs s'ha inflada de sobte; que una bossa de patatilla estava mig oberta i ara el producte és estantí; o que en aquell sac de taronges que havies comprat fa tres dies s'hi han podrit tres taronges que n'han podrides cinc més. Tota una bogeria quotidiana.

A la botiga de madò Damiana no passaven aquestes coses. La gent hi anava a comprar mig quilo d'arròs, que ella pesava pacientment del sac que tenia just a darrera del taulell, una quarta de vi o dues lliures de farina.

I ho feia amb elegància, sense presses, discutint amb la madona que duia una sarrieta d'espart amb els doblers ben comptats. La botiga de madò Damiana era petita, posem que d'uns trenta metres quadrats, com a màxim. A l'enfront hi havia el taulell, un taulell massís de fusta de noguer, amb unes balances alacantines enrevoltades de peces i unces d'aram, i un espalmatori amb un ciri gruixat que servia per a quan fugia la llum que la central elèctrica oferia. A la paret de l'enfront, que era blanquíssima sempre, hi havia penjada una estampa de proporcions considerables -degudament emmarcada- que reflectia la imatge de Jesucrist, un Jesucrist piatós, trist i pensarós, que tenia un cor obert que regalimava sang damunt la vestimenta, i que semblava que ell, tot ulls patètics, es volia acariciar amb la mà dreta foradada pel clau ardent del dia de la crucifixió. Aquella imatge m'esmoreïa, i si la veia al vespre em feia una mica de por. Al seu costat, penjats en uns clauganxos enormes hi havia enfilalls de tomàtigs de ramellet i trunyelles de cabeces d'all moradenques, exuberants, que li havia duit a vendre qualche hortolana de la vila.

Perquè madò Damiana no anava comprar res en lloc. Els hortolans li ho duïen tot a ca seva, perquè ho compràs si ho trobava convenient, de vegades bescanviant el seu producte amb d'altres que ella venia: oli d'oliva, sabó, fideus, sucre o llaunes de sardina. Aquests intercanvis eren habituals a qualsevol botiga de la vila. I així els pagesos oferien ous, conills, pebres, mongetes o llimones, i omplien el canastro amb altres productes que no produïen al seu hort, i per tant havien de comprar.

Record, com he dit abans, la subtil olor, la fragància i els colors que la botiga oferia. Una mescla feixuga d'olors que produïa una al·lucinació esplendorosa, molt més accentuada encara a finals de la tardor, quan s'hi afegien les olors contundents del pebre bord, de la canyella, i d'altres espècies tan útils en temps de matances.

Segueix ➞

La botiga de madò Damiana era senzillament casolana, subtilíssima. Un lloc on es podia anar a qualsevol hora del dia -perquè ella no tancava mai les portes-, i et servia amb puntual complaença. La seva botiga, com totes les botilles senzilles de la vila, han hagut de claudicar, degollades per les grans superfícies comercials que han clos el seu encant -i també el seu

servilisme-, empeses pels canvis contundents i desmesurats que s'han produït darrerament a la vila.

Ara, quan pas per davant la verdurera de madò Damiana -que té les portes tancades des de fa molts d'anys-, em sobrevé una certa tristor, una angúnia enorme. Record la seva figura amable de dona feixuga, amatent, cordial. I encara que quasi devora la

seva casa n'han obert una de semblant, però de més grans proporcions (Can Melero), no puc deixar de recordar tota aquella menudència subtil i rabiosa, encisadora, aquell espai reduït on s'acaramullaven carxofes i xítxeros, taronges i bledes, en una boira, en una orgia immensa de colors i de perfums que no recobrem pus mai. Com tantes altres coses...

La història més sospitosa mai no contada.

L'any passat l'Obra Cultural Balear de Campos i Na Francesca Iglesias, presidenta del Gremi de Llibreters de Palma, varen presentar a l'Ajuntament de Campos un projecte d'organització de la que havia d'ésser la *Primera Setmana del Llibre en Català*. Aquest projecte proposava dues alternatives: la primera consistia en què la Setmana es realitzàs a un local municipal i la segona en habilitar un envelopat per l'esdeveniment. Ambdues alternatives anaven acompanyades del pressupost corresponent. En els dos casos hi estaven implicats l'empresa Màster i Aloma, llibreria especialitzada en llibres en català que s'havia d'encarregar d'aportar-hi el material imprès.

Una còpia detallada del projecte va quedar a la Sala perquè fos estudiada pel consistori per poder-se pronunciar sobre la seva viabilitat. La resposta no es va fer esperar i des cap de pocs dies arribava la resposta que no es podia dur a terme la *Primera Setmana del Llibre en Català* per tota una sèrie de raons, la més destacada de les quals era el cost econòmic, que

en aquell moment no podia assumir l'Ajuntament, però també la manca d'un local adient.

L'Obra Cultural Balear de Campos va pensar que, tal vegada, un dia qualsevol arribaria una carta de la Sala

En aquesta ocasió l'Ajuntament sembla que sí va poder trobar un local on exposar els llibres

dient-nos que ara sí que l'Ajuntament disposava de la partida pressupostària necessària i del local adequat. Però el temps ha anat passant i passant i passant i passant.

Ara, en motiu de la festa del llibre, el Centre Cultural va organitzar una setmana del llibre en català i, oh sorpresa!, va acudir a l'empresa Màster i a la llibreria Aloma pel seu muntatge, precisament les proposades al projecte de l'Obra Cultural Balear.

Un cas curiós de telepatia aquest! En aquesta ocasió l'Ajuntament

sembla que sí va poder trobar un local on exposar els llibres, de la qual cosa me n'alegr profundament, i no sé, perquè no ho sé, si hi va poder aportar una ajuda econòmica o si aquesta va caure del cel, o si la *Primera Setmana del Llibre en Català* es va finançar d'una altra manera.

Tanmateix només em queda donar l'enhorabona al Centre Cultural per haver esta capaç d'organitzar el que no va poder fer l'Obra Cultural Balear de Campos i per haver pogut aconseguir la col·laboració de l'Ajuntament per aquest tan interessant projecte, cosa que tampoc no va poder aconseguir l'O.C.B.

Per altra part, això de que «justament» acudissin a la mateixa empresa i a la mateixa llibreria que apareixien al projecte de l'Obra Cultural Balear que havia quedat en possessió de l'Ajuntament, segur que no és més que una casualitat o, com ja he dit abans, qüestió de telepatia.

Una vegada més, enhorabona!

Jaume Lladó i Jaume

Tresorer de l'O.C.B.-Campos

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ
MIQUEL LLADÓ

Avda. La Verge, s/n. - Tel. 65.06.75

Cristalleria
CAMPOS C.B.

Jaume Vadell Adrover
Joan Oliver Bordoy

Carrer Llibertat, 27 • Tel. 65.04.20
07630 CAMPOS

El Centre d'animació Ruberts ofereix activitats d'estiu per als joves cristians

El Secretariat de Pastoral Juvenil ofereix unes activitats d'estiu per 4 dies per als joves de 16 anys o més i que vulguin començar o aprofundir el seu procés de fe, sempre que estiguin connectats amb una comunitat cristiana (parròquia, ordre religiosa, etc). Es poden apuntar fins al 10 de juny al Secretariat o a través de la parròquia. (C/ Seminari, 4 tel. 719364).

Com veis aquest estiu hi ha de tot i per a tots.

Subvencions per a escoles de música

El Ministeri d'Educació publicava fa un mes un programa de subvencions per a la creació d'escoles de música i per al funcionament de Conservatoris de Música.

Les subvencions són pera despeses corrents, tals com: adquisició d'instruments per a préstec o per al Centre, adquisició de llibres i material didàctic i cursos de formació per al professorat.

És d'alabar la preocupació que recentment s'ha instaurat per a l'educació musical. Esperam que a Campos, els nins i nines es puguin aprofitar d'aquestes ajudes i subvencions.

Mor el M.I. Dr. D. Sebastià Garcias Palou, fundador del Col·legi Fra Joan Ballester.

Morí als 84 anys (20-11-1908, Inca - 24-4-1993, Inca) el que havia estat Fundador del Col·legi Fra Joan Ballester i Rector de Campos entre l'agost de 1940 i el gener de 1948. Encara recordat per molts de campaners i campaneres per moltes i diverses coses entre les quals valdria la pena destacar, a part de la fundació de l'Escolania Parroquial, l'any 1942 -posteriorment Col·legi, el curs 43-44, l'empenta donada a la Congregació Mariana i el bastiment de les pilastres de la Parròquia i la col·locació de part dels bancs per seure. Va ser el Rector de la postguerra amb tot el que això significava. Una obra curiosa és la transformació de la sala de catequesi d'Es Palmer en petit Oratori dedicat a la Mare-de-Déu de Fàtima que ha mantingut fins avui la seva devoció.

De Campos va partir per pocs

mesos a Sant Nicolau de Palma i després a La Seu va ésser Canonge Arxiver (octubre 1948 a 1962) i Magistral (a partir de 1962). De renom pel seu coneixement profund de Ramon Llull va organitzar el Congrés Lul·lístic de Formentor el 1960. Fou Rector de la *Maioricensis Schola Lullistica* i és autor d'innombrables obres sobre el primer de les nostres Lletres, Ramon Llull. Més tard o més prest Campos i molts de campaners que varen arribar a la Universitat hauran de reconèixer el seu esforç i el de l'equip de mestres que formaren els primers anys el Col·legi Parroquial, molt especialment, el Mestre Gomila.

Avui, diguem només, Descansi en Pau, Don Sebastià.

— Don Sebastià un incansable home d'estudi, Medalla d'Or de Balears.

Ajudes per a electrificació rural

La Conselleria de Comerç i Indústria del Govern Balear ha acordat establir unes ajudes per a l'electrificació rural que poden arribar al 40% del cost en el cas de línies de mitja tensió i transformadors i fins al 15% en el cas de línies de baixa tensió.

Poden demanar-les aquelles empreses, entitats o particulars que vulguin realitzar les obres d'electrificació en el medi rural. S'han de demanar a la Direcció General d'Indústria que està al C/ Gran Via Asima, 2 Polígon Industrial. Tel. 759500.

Es concediran per ordre de petició si són informades favorablement i la subvenció es pagarà en acabar l'obra i justificar-ho adjuntant el certificat corresponent.

Exposició de Quintos

Per Pasqua el Centre Cultural va organitzar una exposició de fotografies de Quintos, des dels anys quaranta fins

ara, on es notava tota l'evolució d'aquesta celebració campanera i també de l'art de la fotografia. Hi havia des de fotos en blanc i negre fins a les més recents en color i des de les quintes on no hi havia presència femenina fins a les actuals on es troben barrejats al·lots i al·lotes, com una prova de l'avanç cap a la igualtat entre els sexes. I per últim també es nota l'evolució ideològica dels campaners i campaneres i els canvis polítics, des de les primeres fotografies on només apareix la bandera espanyola i, a més a més amb «l'àguila» fins a les de finals dels anys vuitanta amb la presència de la bandera de la Comunitat Autònoma i, qualche any, inclús amb la senyera dels Països Catalans, finalitzant amb els quintos d'enguany que fins i tot varen exhibir una estelada.

En definitiva, una idea molt bona i interessant la d'en Miquel Ballester.

Prima per vaques nodrisses

D'acord amb normativa de les Comunitats Europees el Ministeri d'Agricultura va dictar una Ordre dia 26 d'abril de 1993 que afectarà a partir d'enguany tots els ramaders que tinguin aquestes vaques i que vulguin gaudir dels drets a la prima i els vulguin cedir o transmetre. Se constitueix una Reserva Nacional de drets a la prima (o subvenció) que té efectes per tot Espanya. Gestionaran aquests drets, la seva assignació i tramitació les Comunitats Autònomes respectives. L'assignació del límit màxim individual de drets a prima de cada productor es farà per la Comunitat Autònoma no més tard de dia 31 d'octubre de 1993.

Cursos a l'estranger i feina «au pair»

Organitzats per la Direcció General de Joventut a través de l'oficina de turisme i intercanvi de joves (TIVE) s'ofereix la possibilitat d'estudiar a l'estranger. Han d'ésser joves entre 16 i 30 anys.

N'hi ha a Alemanya, Àustria, França, Anglaterra, Estats Units i Escòcia depenent dels estudis que es vulguin fer.

També l'esmentat organisme gestiona la possibilitat de treballar «au pair» a Irlanda. Han d'ésser al·lotes joves entre 18 i 24 anys, amb mínim coneixement d'anglès i anar disposades a estar-hi sis mesos ocupant-se de les

tasques domèstiques de la família acollidora. Podrà estudiar dos dies per setmana i lliurarà un dia. Per més informació: TIVE C/. Venerable Jeroni Antich, 5 baixos Palma.

Festa del llibre

El passat 23 d'abril, dia de Sant Jordi, l'Ajuntament celebrà la Festa del Llibre amb un acte que presentà l'amo en Miquel Roig a la sala de plenaris.

Primerament es procedí a l'entrega de premis del concurs literari convocat per l'Ajuntament que tenia com a tema Josep Maria Llompart. El primer i el tercer premi es declararen deserts i el segon premi es concedí a Montserrat Alcaraz i a Esteve Tomàs, autors de l'única obra presentada.

Seguidament el conegut historiògraf felanitxer, el Pare Pere Xamena, pronuncià una conferència sobre la història de l'ensenyament a Mallorca, de de les «escoles de minyons» i de «costura» per a nines ja a l'època medieval, fins a les «escoles de gramàtica» de Monti-Sion o de Santa Magdalena d'Inca o les facultats universitàries, oferint dades concretes molt interessants i curioses que delectaren el poc públic.

Ceràmica de Maria Magdalena Brotons

Per la Fira de Maig, a la Sala de Cultura de SA NOSTRA, exposava na Maria Magdalena Brotons. Ha exposat ja a Palma, al Centre de La Misericòrdia, sota el lema «Tres i fang» i també al Claustre de Sant Antoniet dins el

moviment «Per amor a l'Art». Na Maria Magdalena ens ha presentat una ceràmica distinta, de bell nou fang, però amb una personalitat pròpia, amb una mixtificació de tradició i gosadia, de formes arrodonides tradicionals i de formes enrevesades.

L'esmaltacaball'obra però la deixa sempre oberta, oberta a la mirada i al tacte. Na Maria Magdalena, jove universitària d'arrel campanera, mereix tota la nostra felicitació.

La presentació de les obres, amb gust mariner i naturalista, acompanyava l'obra que no restava gens minvada sinó posada al seu lloc. Enhorabona!

FOTO: Mª Magdalena Brotons

— Ceràmica de na Maria Magdalena.

Trenta-dos aprenents de pintor exposen a «Sa Nostra»

Amb gran èxit de públic, el passat dia 3 d'abril es va inaugurar a la sala

de cultura de «Sa Nostra» una mostra de pintura dels alumnes de l'Escola de Na Trinitat Jaume. Es varen poder contemplar una sèrie de quadres de molt de mèrit, sempre tenint en compte que estan en els inicis d'aquest difícil art.

Trobada de la Germandat de Donants de Sang a Felanitx

El passat diumenge dia 25 d'abril va tenir lloc a Felanitx la tradicional i anual Trobada de la Germandat de Donants de Sang de la comarca. Hi assistiren donants dels pobles de Ses Salines, Santanyí, Alqueria Blanca, Colònia de Sant Jordi, Porreres, Llucmajor, Llombards, Calonge, Porto Colom, Felanitx i Campos. El lloc de la Trobada fou el Convent de Sant Agustí a les 5 de l'horabaixa. Es donaren medalles i diplomes als donants amb més de 10 i 25 donacions respectivament. A més, en el mateix acte es feren entrega d'unes plaques als mitjans de comunicació de la comarca, entre ells RESSÒ, per la seva col·laboració amb la Germandat. Després d'informar als presents de la quantitat de sang que es va treure a cada poble i d'unes petites paraules de Víctor Gistau, president de la Germandat, els donants varen tenir l'oportunitat de gaudir d'una bona berenada. Com a protagonista negatiu d'aquesta trobada només podem assenyalar el mal temps i la pluja que varen espenyar un poc la trobada. Cal dir que, a més de RESSÒ, també es va entregar una placa a CALL VERMELL RÀDIO i a SA REVISTA.

Volem donar les gràcies a la Germandat per aquest immerescut obsequi i posar-nos a la seva disposició pel que hagin de menester. Gràcies

— L'Historiògraf Pere Xamena s'encarregà enguany de la conferència del dia del llibre.

FOTO: Foto vidal

Diumenge de l'Àngel. Pa amb caritat a Sant Blai.

Va començar amb una Eucaristia molt viscuda presidida per don Damià que va fer una homilia magnífica sobre el sentit personal de l'amistat. Després l'observació detallada de la meravellosa mostra de bonsais al jardí. Veure aquella col·lecció d'arbrets diminuts damunt la taula i enmig dels xipresos i plantes autòctones donava la impressió d'enanets entre gegants. Tot això conjuntament amb uns imaginatius dibuixos dedicats a Sant Blai realitzats pels nins dels dos col·legis.

Per acabar i com és ja habitual en aquest dia, es va compartir el que és propi de la naturalesa humana: la

FOTO: Damià Prohens (Foto Vidal)

conversa mesclada amb mossegades de panada de 2 Kg. i pessigades de robiols de 600 gr, més varietat de pastes salades i dolces, així com també un

glopet de vi i un tassonet de taronjada. I que per molts d'anys! Fins l'any que ve!
Amics de Sant Blai.

També Laics a missions.

Aquest va ésser el «lema» d'enguany pel dia 9 de maig, dia de MALLORCA MISSIONERA. Aquest dia les recol·lectes de totes les nostres Parròquies són per al tercer món.

A Mallorca ens toca atendre al Burundi i al Perú amb tot el que puguem, ja sigui econòmicament com personalment; de fet, tenim en Jaume Mas que està al Burundi. També compleixen una «tasca missionera» n'Antònia Monserrat a l'Àfrica Occidental (a Tanquieta), Francisca Ginard a Bolívia i en Tomàs Burguera als EUA (a Brooklyn).

Tots ells en el seu redol són gairebé insubstituïbles i de nosaltres depèn, que puguin ésser substituïts ja sigui pels mateixos nadius o per persones del món civilitzat.

Allò que és ben cert és que si aquí, a la nostra Parròquia, no som conscients i conseqüents amb el que suposa ésser cristià, i donar testimoni de Jesús en el nostre redol col·laborant, animant i compartint alegries i disgustets que puguin sorgir, difícilment els nostres quatre missioners tendran relleu.

La Diòcesi de Mallorca, enguany, envia dues persones seglars que s'estan preparant en Medicina Tropical; però difícilment anirien a Missions si a la seva Parròquia no fossin persones animadores i col·laboradores.

Per donar vertader testimoni cristià no val anar a Missions, basta estar conscienciats de les necessitats que patim aquí mateix.

Campos és un poble que se n'adona de veres, fixem-

nos en la quantitat de missioners i missioneres campaners, els matrimonis que adopten fills, els grups de la Parròquia que desinteressadament tant treballen, els grups culturals que amb vertadera lluita promouen la nostra cultura...

Tot això és ben positiu, malgrat que a moments ens sembli tot el contrari, és bo;

allò negatiu seria estar indiferents i passius. Mentre ens movem, caminan. Ja ho va dir el Quixot: «Va bé ... Cavalcem».

No deixem de caminar ajudant i compartint les alegries i també les penes dels nostres germans.

M.M.

Del·legada de Missions.

✓ Pel seu nom els coneixereu

Quintos i Quintes 1993

FOTO: Damià Prohens (Foto Vidal)

1.— Sebastià Pizà Adrover	31.— Joana Ballester Barceló	61.— Margalida Lladó Vidal
2.— Antoni Burguera Salvà	32.— Joan Monserrat Vidal	62.— M ^a Apol·lònia Bonet Ballester
3.— Joan Piris Obrador	33.— Antònia Puigserver Torres	63.— Maria Mas Huguet
4.— Bartomeu Pascual Bergas	34.— M ^a Antònia Fullana Oliver	64.— Francesca Sales Villalonga
5.— Colau Sastre Monserrat	35.— Maria Roig Vanrell	65.— Miquel. À. Campos Mesquida
6.— Bartomeu Garcias Obrador	36.— Antònia Barceló Garcias	66.— Gabriel Sitjar Rosselló
7.— Rafel Bujosa Ballester	37.— M ^a Amparo Obrador Pla	67.— Gabriel Vidal Vanrrell
8.— Guillem Mas Ginard	38.— Josep M ^a Estelrich Barceló	68.— Antoni Martínez Martínez
9.— Miquel J. Sureda Lladó	39.— Santiago Garcia Garcias	69.— Francesc J. González Requena
10.— Pere Batle Mascaró	40.— Miquel Mas Rigo	70.— Joan Miralles Roig
11.— Pere Mas Ferrer	41.— Isabel Oliver Oliver	71.— Miquel López Martínez
12.— Miquel A. Ariza Monserrat	42.— Damià Mulet Vanrell	72.— Bàrbara López Martínez
13.— Toni Tomàs Sánchez	43.— Josep Garcia Sánchez	73.— Isabel M ^a Mas Pérez
14.— Joan Grimalt Lladó	44.— Jaume A. Enríque Prohens	74.— Sandra Caballero Ortega
15.— Sebastià Ginard Adrover	45.— Joan A. Sánchez Galea	75.— Sebastiana Mesquida Roig
16.— Andreu Rigo Sacares	46.— Diego Mas Egea	76.— Bonaventura Suñer Moranta
17.— Bartomeu Barceló Bonet	47.— Jaume Lladonet Roig	77.— Antònia Alou Oliver
18.— Elena Oliver Lladó	48.— Pere Puig Rigo	78.— Joana Lladó Serrat
19.— Joan A. Mercadal Rubies	49.— Antoni Ledesma Acebo	79.— Antònia Barceló Garcias
20.— Antoni Mas Cerdà	50.— Bartomeu Bonet Adrover	80.— Catalina Mas Tous
21.— Gabriel Maimó Gornals	51.— Benet Barón Torres	81.— Jaume Vidal Pons
22.— Francesc J. López Sánchez	52.— Damià Andreu Verger Vidal	82.— Antònia Vicens Roig
23.— Aina M. Martínez Belmonte	53.— Pere López Vicens	83.— Antònia Reus Garcia
24.— M ^a José Gómez Griñan	54.— Maria Barceló Mas	84.— Joana Ferrer Burguera
25.— Antònia Ginard Puigserver	55.— Sebastià Amor Monserrat	85.— Margalida Roig Artigues
26.— Aina Sánchez Toral	56.— Ricardo Nevado Gómez	86.— Martí Revuelto Sastre
27.— F. Fàtima Pomar Oliver	57.— Miquela M ^a Soriano Mas	87.— Antoni Mas Ferrer
28.— Francesca Ballester Moll	58.— Francesca Ripoll Ferrer	88.— Joan Lerdà Barceló
29.— Margalida Huguet Ballester	59.— Joana M ^a Roig Ruíz	89.— Inés Cárdeno Durán
30.— M ^a Jesús Ginard Pomar	60.— Francesca Barceló Vicens	90.— Joan Monserrat Vidal

JAUME FERRER I MAS

Reparació i Venda de Motos
Motoserres i Motocultors
Carrer Lepanto, 1 - Tel. 65.00.60 - Campos

Estació de Servei Campos, C.B.

Obert 24 h. Autoservei
Benzina sense plom
Carrer Sant Blai, 19 • Tel. 65.01.53 • CAMPOS

La Presidenta d'Unió Mallorquina, Maria Antònia Munar, va celebrar un sopar, a Can Toni, amb una vintena de participants.

«No vàrem poder compensar a Campos per la protecció d'Es Trenc per què no teníem majoria absoluta»

«La protecció d'Es Trenc va marcar molt a Unió Mallorquin en el poble de Campos. Nosaltres estàvem, estam, a favor de la preservació del territori, però no de la manera com es va fer al final»

Amb aquestes paraules va encetar el seu discurs na Maria A. Munar, presidenta d'Unió Mallorquina, al sopar que es va celebrar el passat 14 de maig, al celler Can Toni, amb simpatitzants i amics del nou partit nacionalista.

La senyora Munar es mostrà favorable a «compensar econòmicament els municipis protegits. Quan es va protegir Es Tren no ho vàrem poder fer perquè no teníem majoria absoluta». La presidenta de la nova UM (fruit de la fusió d'UM, Unió d'Independents de Mallorca i Convergència Balear) va assegurar que «perquè som un partit petit no vàrem poder explicar el projecte de la LEN (Llei d'Espais Naturals)», i va defensar la reforma pactada que el seu partit i el PP varen fer de l'esmentada llei.

«No ha arribat a la gent que, gràcies a UM es varen poder protegir les dunes de Son Real. I tot això perquè vàrem arribar a una negociació amb el PP i amb gent que havia estat d'UM i que

ja no ho era».

La ex-consellera de cultura del Govern Balear va explicar que el nou partit es segueix dient Unió Mallorquina «perquè és marca coneguda i reconeguda. Era necessària la fusió del centre nacionalista, clarificant el panorama polític i evitant l'existència d'un embull de sigles».

Munar defensà que «el vot útil per a Mallorca és UM, perquè defensam els nostres interessos per damunt dels altres», i qualificà al PSOE, PP i PSM de centralistes d'esquerra, centralistes de dretes i nacionalistes d'esquerra, respectivament.

«Ni el PP ni el PSOE tendran la majoria absoluta, i per això nosaltres podem donar el vot a uns o als altres. Basta recordar el profit que li va saber treure Canàries al vot d'un diputat quan aquest va donar la majoria absoluta al PSOE».

Munar indicà que «el PSOE inverteix a Andalusia, però si governa el PP invertirà a Castellà. Hem de canviar les maneres de fer les coses».

Al sopar hi assistiren una vintena de campaners, entre els quals destacava en Joan Alou, vertader impulsor de l'acte, així com el candidat al Senat

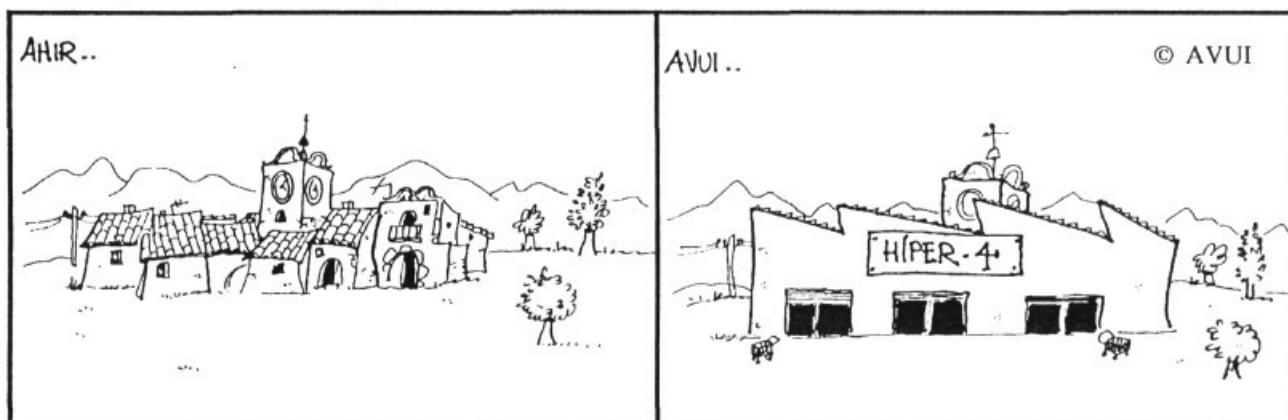

— Maria Antònia Munar, Presidenta d'Unió Mallorquina.

per UM Fernando Trujillo, el regidor de l'Ajuntament de Ses Salines Antoni Ginard, i els regidors de Ciutat Bartomeu Oliver i Nicolau Tous.

F. A

44

Un programa de Govern per a tots.

Aquest és el moment de triar
un futur millor per a tots.
Ara no podem quedar enrera.
Necessitam les solucions
del PP per crear feina.
Per frenar els impostos.
Per millorar la protecció social,

la sanitat i l'educació.
Per defensar les pensions dels
nostres majors.
Ara el PP ens ofereix un contracte
de mútua confiança, un Govern
per a tots. Depèn del teu vot.

Francesc Gilet i Girart

ARA

Govern per a tots

Clementina Clara
Instructora diplomada de Ioga
i Salut Integral

Fa unes setmanes vaig haver d'anar a Holanda perquè mon pare, que ja fa anys que pateix una malaltia crònica estava a punt de morir-se. Els dies anteriors a la meua arribada ja havia entrat en coma. Però durant la primera nit que jo em cuidava d'ell va sortir d'aquell estat i em va contar amb veu fluixíssima i amb moltes dificultats què havia «somià» durant aquells dies quan encara era a la clínica. Havia vist unes imatges meravelloses: flors d'uns colors bellíssims, música i melodies indescriptibles, etc que eren infinitament més precioses que tot el que ell havia vist o sentit durant els anys i anys que va cantar a un cor o cultivava flors en un jardí. En un altre somni s'havia vist a si mateix damunt un nígul, volant lentament entre altres níguls.

T'has demanat alguna vegada si hi deu haver una altra vida després d'aquesta? Si existeixen oportunitats per a tornar viure en aquesta terra una nova existència encarnats en una altra persona, tal vegada més rica o justament més pobre, com a dona o com a home...?

La parapsicologia i els psicòlegs que la practiquen saben que a més d'aquesta realitat petita -la vida que duim actualment- hi ha una realitat molt més gran. La nostra vida actual és només una petita fracció de la «vida gran». Amb altres paraules, el que nosaltres anomenem començament i final, naixement i mort, són moments que únicament canviem d'estat de consciència.

Hi ha moltíssimes de mostres i

Aquesta vida, preparació per a altres existències.

Hi ha vida després de la mort?

d'experiències viscudes per persones que han estat uns moments clínicament mortes i que expliquen visions i sensacions que coincideixen quasi totalment entre elles: un túnel fosc amb una claror al final; serenitat, felicitat, camps de flors mai no imaginats en aquesta terra, música mai sentida aquí, i després un encontre amb persones estimades ja mortes i vivint dins aquella dimensió i que són allà per ajudar-nos. Els científics clàssics expliquen aquests fenòmens dient que són al·lucinacions, per exemple. Això és impossible perquè les al·lucinacions són diferents en cada persona i no coincidents com en aquest cas.

I si he començat parlant del cas de mon pare, era per fer veure que per damunt les nostres creences religioses -mon pare pertany a una església molt dogmàtica-, la mort és un nou inici cap a una nova existència.

Després d'haver experimentat aquest estat meravellós, les persones que es recuperen perden la por a la mort i fins i tot els sap molt de greu haver de deixar aquelles sensacions per tornar al nostre estat.

**NO UNA VIDA ÚNICA
SINÓ MOLTES DE
SUCCESSIVES ENS DONEN
L'OPORTUNITAT
D'ANAR CREIXENT
CAP A LA PERFECCIÓ
EN L'AMOR I L'HARMONIA
AMB TOT I TOTHOM.**

Les teories del Karma i de la Reencarnació són acceptades per molíssimes de religions i cultures, quasi tan antigues com la humanitat mateixa. I contràriament al que molts pensen, no es contradiuen amb el cristianisme. Aquests conceptes eren totalment acceptats tant per la religió cristiana com per la dels jueus. I no va ser fins al Concili de Constantinoble, l'any 533 d.C. que els jerarques de l'església eliminaren aquestes idees després de molts d'anys de discussions.

Tant la llei del Karma (tot el que feim ens torna qualche dia recompensat i també a la inversa) com la de la reencarnació no es poden encara demostrar científicament, però també hi ha moltíssims d'altres fenòmens que encara no tenen demostració. Així i tot la ciència avança i els científics cerquen explicacions a tots ells. Un fet molt senzill i que no està totalment aclarit: d'on ve l'energia que dona moviment a la més petita partícula de la matèria? I si el nostre Planeta només ocupa una part infinitesimal dels milions i milions de galàxies existents, com és possible que enlloc més hi hagi vida o existència? Einstein va dir: «hi ha més coses de les que veim»

El mes que ve seguiré amb aquesta temàtica.

PUBLICITAT A RESSÒ: Maria Bauçà. Tel. 65.01.47
Laborables de 17'30 a 20'00 h.

Josep Antoni Sala i Toral

Un any més l'equip de Preferent del C.E. Campos jugarà en aquesta categoria. Quan pareixia que tenia unes mínimes opcions a jugar la lligueta d'ascens, era difícil però no impossible, els darrers resultats han fet que l'ascens fos només un somni. De totes maneres, cal dir que l'equip en cap moment va donar la sensació de ser un seriós aspirant a l'ascens.

Els Juvenils i els Cadets aguanten la categoria.

Dels Juvenils, una vegada acabada la temporada, es pot dir que, aquesta, ha estat del tot positiva. En la lliga regular es varen classificar, molt merescudament, per disputar el play-off pel títol. Un play-off en el qual eren conscients del seu paper secundari, però sense tirar mai la tovallola. Que alguns dels seus jugadors reforçassin l'equip Preferent fou un obstacle insalvable. La darrera posició en el play-off final no desmereix en absolut el seu bon paper en aquesta lliga que ara ha acabat. Enhorabona a tots: tècnics, jugadors i delegats.

Els cadets també han acabat la temporada. A la vista dels resultats un pot tenir la impressió que, aquesta, ha estat nefasta. Ni molt manco. Aquest equip ha sofert durant tota la temporada uns problemes que, per qualsevol altre equip, haguessin resultat insuportables. Han tingut tres entrenadors durant la temporada (Roig, Leal i Pons), han abandonat l'equip un nombre important de jugadors, etc. Aquests fets, a qualsevol equip, no l'ajuden gens. Caldria que l'any que ve es tinguessin en compte aquests problemes perquè, a ser possible no tornin a passar. Enhorabona als lots per salvar una categoria que teniu merescuda i pel que haureu après aquest any, bo i dolent. Enhorabona també als delegats i a Sebastià Pons per saber aguantar una nau que se n'anava a fons.

Fora de Banda

El Campos de Preferent no jugarà la lligueta d'ascens

Els infantils encara no han acabat la temporada però no tindran cap tipus de problema per conservar la categoria. Tota la temporada s'han mantingut dins la zona mitjana de la taula sense cap opció a lluitar pel campionat però sense perillar la seva categoria.

Els Benjamins lluitaren fins al darrer moment per al campionat de lliga. Un campionat que se'ls ha posat difícil però en cap moment han perdut de vista el primer classificat. Molta sort en aquesta recta final.

L'equip de Futbol-7 pot esser campió

L'equip de Futbol-7 està en primera posició i, si tot surt bé, seran campions. Personalment des d'un principi vaig apostar per ells i, encara que em puc errar, pens que finalment seran campions.

Passant ara al futbol-sala he de dir que l'equip Rt. Sa Canova-

Formatges Piris ha acabat la temporada. A la lliga regular, després d'una sensacional primera volta, es varen classificar pels pèls per jugar el play-off pel títol. En aquest play-off final va tenir, en alguns moments, la sensacional oportunitat de pujar a la superior categoria. Però només fou un somni. Els darrers partits d'aquest play-off es varen encarregar de posar a cada equip en el seu lloc. De tota manera cal felicitar tot l'equip, juntament amb el tècnic i a la delegada de l'equip per aquesta bona temporada.

Els altres dos equips de futbol-sala, Ca'n Xim i Aquàrius-Campos, seguiran un any més a Segona Regional. Ca'n Xim pareixia que havia començat molt fort, amb molts bons resultats, però al final de la lliga ha perdut tota la força. L'Aquàrius-Campos s'ha mantingut durant tota la temporada en la zona mitjana de la taula i en cap moment ha tingut opcions de pujar.

Temps de joc

Molt s'haurà de pensar la directiva del C.E. Campos si realment val la pena fer una despesa de doblers per fitxar gent de fora de la vila. Els resultats d'enguany no han estat massa bons, només a Janer se'l pot considerar un fitxatge encertat. Si a tot això afegim que l'equip senior de bàsquet han posat doblers de la seva butxaca per pagar-se desplaçaments i àrbitres en alguns moments de la temporada i que l'equip de Preferent, normalment, a final de temporada es reparteix, encara que pocs, alguns doblers, caldrà fer un pensament a l'hora d'amollar els doblers. Els dels socis o els dels no socis, és igual.

FOTO: Damià Prohens (Foto Vidal)

Miquel Oliver Bauzá.

Això ja s'acaba, en el moment d'escriure aquestes retxes només mancarà jugar un partit a l'equip infantil femení, però bé, anem per parts i comencem a revisar què ha passat després de festes.

INFANTIL FEMENÍ

En aquest equip li mancava jugar tres partits i ho havia de fer entre el 22 i el 28 d'abril, el primer, però, no es va jugar per confusió en els horaris i en aquest moment encara no s'havia jugat. Els altres dos partits es varen jugar i el nostre equip només va conèixer la derrota, la qual cosa fa, que s'hagin perdut, pràcticament, totes les possibilitats de millorar la classificació.

Els resultats dels partits foren els següents:

dia 26 - 4
Campos 14 - Sant Josep 36
dia 28 - 4
Llucmajor 58 - Campos 36

SENIOR MASCULÍ

L'equip Senior masculí ja ha acabat la temporada, al mateix temps cal esmentar la pèrdua de la categoria i el fet que la propera temporada torni a jugar a la Senior Provincial. Quan encara mancaven tres partits, l'equip campaner depenia d'ell mateix per salvar la categoria: havia de guanyar de dos punts a l'Hispania i d'un punt al Molinar, l'empresa semblava a l'abast, però no va poder ser.

En el partit contra l'Hispania, els campaners jugaren molt nerviosos i mai no aconseguiren entrar en el partit, llevat d'uns moments a la segona part en què les diferències passaren de deu vuit punts a només quatre, però un contraatac de l'Hispania acabà amb la remuntada del Campos i va tornar a enfonsar-se i a perdre tota opció de permanència.

Dels altres dos partits s'ha de dir,

que la derrota davant els Modes Jogging és normal, per ventura no d'una manera tan àmplia; i que el partit contra el Molinar ja no tenia cap importància, llevat de la d'acomiar la temporada amb una victòria, cosa que no fou possible. La causa possiblement fou els 7 o 8 primers minuts de la segona part, durant els quals l'equip campaner no va aconseguir anotar ni un sol punt. Això va fer que, la bona primera part i el que restava de la segona, no servís per a res.

Una cosa que, tal volta influís en els resultats, van ser les baixes: en Baltasar Rigo i en Petr Klima als dos primers partits i en Jaume Oliver als dos darrers, però sobretot va manca molta concentració i més tranquil·litat.

Els resultats foren:

dia 18 - 4
Modes Jogging 101 - Campos 55
dia 25 - 4
Campos 42 - Grafinsa Hispania 54
dia 2 - 5
Molinar 72 - Campos 64

Bé això és tot per aquest mes i per aquesta temporada 92-93 que no ha estat massa bona. Només vull dir als jugadors i jugadores que no es desanimin i esper que ben aviat es comenci a preparar la propera temporada que, segurament, anirà millor a tothom.

Adéu i fins el mes que ve.

— Equip Senior del C. E. Campos.

Bona actuació de les atletes campaneres

M. Barón.

Ja en plena temporada de pista d'estiu s'han celebrat els dos campionats per clubs. Del primer, el de categoria absoluta, ja vos vàrem informar al passat número de RESSÒ, i ara sense més preàmbuls passarem a informar-vos del segon Campionat de Balears de pista d'estiu a la categoria junior. A la categoria femenina la victòria fou clara per a les atletes del club Colonya Pollença amb 11202 punts i el segon classificat n'obtingué 3794; a la categoria masculina tornaren a imposar-se els atletes del Colonya Pollença amb un total de 9686 i tercers foren els del Platja de Palma amb 1036; aquesta diferència és deguda a que

l'únic equip tant masculí com femení que presentà equip complet fou el Colonya Pollença. L'actuació dels atletes campaners afiliats al Colonya Pollença i al Platja de Palma fou bastant bona i els seus resultats foren:

Margalida Vidal als 400 m, 1a amb un temps de 1'02"01

Maria Barón a llançament de disc, 2a amb un llançament de 15'48 m

Margalida Cerdà als 400 m, 1a amb un temps de 1' 16"

Jaume Barón als 800 m, 2on amb un temps de 2'04"2

Al relleu femení 4x400 femení participà Margalida Vidal i aconseguiren un temps de 4'14"16 i al masculí Jaume Barón i marcaren un temps de 3'34"51.

Tots aquests atletes formen part de l'equip junior del Colonya Pollença; per part del Platja de Palma només participà un atleta campaner i aquest fou Miquel Mas que participà als 200 m on quedà tercer amb un temps de 26"01. Des d'aquí volem donar l'enhorabona als atletes del Colonya

Pollença pels dos títols aconseguits.

A part d'aquest campionat, les proves de pista d'estiu, seguien els controls federats i escolars. Als federats competiren Gabriel Sastre del Club Platja de Palma a triple salt quedant en tercer lloc i Miquel Mas a la prova dels 200m quedant vuitè amb un temps de 25"7, aquest darrer del mateix equip.

Als escolars l'atleta del patronat Campos Migjorn, Maria del Pilar Mas competí als 300 m quedant segona classificada.

Restaurant **VORAMAR**

... som especialistes en atendre'l a vostè...

Avda. Miramar, 36 - A • Tel. 64.00.67
LA RÀPITA • CAMPOS

El Campos recupera la categoria.

Damià A. Verger.

Ja s'ha acabat la temporada!. Pareix que just era ahir quan començàvem amb una il·lusió d'infants la primera partida de la lliga, amb la ferma esperança d'aconseguir l'anhelat ascens; però el passat dia primer de maig es disputava la darrera ronda i ara el que s'havia de decidir ja està sobre els papers de les classificacions. Com quasi sempre, hi ha bones notícies i n'hi ha d'altres de no tan bones. Tanmateix, el repte d'enguany era doblement difícil: per una part, el d'ascendir l'equip de

Primera a categoria Preferent, i per altra part, el d'ascendir l'equip de Tercera a Segona. El primer objectiu, i que de fet era el més important, s'ha complert amb molta brillantesa. I dic això perquè a la darrera jornada el Campos A no va perdre cap de les cinc partides que disputava, aconseguint dues victòries i tres taules enfront del Santa Margalida. A més d'aquest resultat final, el Campos A haurà quedat en segona posició a la taula classificatòria, el que suposa l'accès per jugar l'any que ve a Preferent, la categoria en què sempre hi havia estat present l'equip campaner i que la temporada passada hagué d'abandonar per un vertader cop de mala sort. Per altra banda, el Campos B, tot i funcionar d'allò més bé, no ha pogut culminar el final de temporada amb la victòria que tots esperàvem per l'ascens. Així, els jugadors del Son Oliva C no van donar cap oportunitat als campaners, que van perdre per 0-4. És una llàstima, perquè enguany ens hi havíem fet molt aprop; de fet, abans

de la darrera jornada el Campos B era el quart classificat, però ara no queda més remei que esperar un any més i pregar perquè, si més no, l'experiència ens sigui favorable.

Per enguany només resta fer un «brindis» pel retorn del Campos A al lloc que li correspon, Preferent, i un altre per l'excel·lent paper de dos jugadors d'aquest equip, en Miquel Ollers i en Miquel Ramis, els quals no han perdut cap partida aquesta temporada. Enhorabona!.

CELLER Ca'n TONI

Carrer Oeste, 8 • Tel. 65.27.54 • CAMPOS

El primer establiment de Mallorca amb un sistema revolucionari de preparar la carn al "grill".

La carn no perd les seves propietats vitamíniques perquè aquest sistema no deixa desprendre líquids. Consisteix en fer la carn amb la pressió del vapor de llenya cremada.

Sense flamarades ni fums.
ÚNIC A MALLORCA

RESTAURANT S'ESCAR

PAELLA I
PAELLA
DE FIDEUS

CARN
I PEIX

Ses Covetes

Pre-selecció pel Campionat d'Espanya de volantí

Uuueee! Com estam?. Esper que tan bé com jo o millor si hi cap. Bé, que vos pareix si vos parl un poc de peix, que no és el mateix que parlar de poc peix. Allò més destacable que ha fet el Club Esportiu de Pesca Campos ha estat la participació en la pre-selecció per anar al Campionat d'Espanya de volantí, que va tenir lloc dia 18 d'abril. Els quatre pescadors campaners, entre quaranta participants, partiren des de la Colònia de Sant Jordi per anar a pescar en aigües properes a Cabrera durant unes 12 hores, més o manco, dividides en dues mànagues. La seva posició en la classificació general, encapçalada per Andreu López, fou la següent:

- 8è. Mateu Mascaró
- 11è. Bartomeu Salas
- 24è. Antoni Huguet
- 26è. Joan Llompart.

Aquesta bona classificació aconseguida pels pescadors campaners dona una idea de l'alt nivell dels pescadors campaners.

REGULARITAT DE GRUMEIG

Passant ja a les activitats socials, la modalitat que du més proves fetes és la de grumeig, que ja n'ha disputades tres. La segona celebrada dia 28 de març va donar el següent resultat:

- 1er. Gori Rigo
- 2on. Ventura Campos
- 3er. Antoni Salas
- 4rt. Baltasar Font
- 5è. Joan Oliver

La tercera prova es va disputar dia 25 d'abril i aquest fou el resultat:

- 1er. Gori Rigo 10795 punts.
- 2on. Antoni Lladó 6935 punts.
- 3er. Antoni Salas 3250 punts.
- 4rt. Bartomeu Salas 3230 punts.
- 5è. Joan Mas 3145 punts.

D'aquesta prova cal destacar la gran quantitat de punts que es varen sumar per la classificació general i els canvis substancials de posicions que hi hagué dins la mateixa, que quedà de la següent manera:

- 1er. Gori Rigo 16030 punts.
- 2on. Antoni Lladó 10560 punts.

- 3er. Antoni Salas 7762 punts.
- 4rt. Baltasar Font 4177 punts.
- 5è. Bartomeu Salas 3730 punts.

Jo no vull desanimar ningú, però en conec un parell que ja es poden espavilar si no volen fer un mal paper, ja que només queda una prova per acabar la Regularitat-93. Idò vius.

REGULARITAT DE ROQUER

També ha començat la cursa cap al reconeixement als millors pescadors de roquer. El passat diumenge dia 18 d'Abril a les 7'30, denou pescadors, canyes i rodets a punt, partiren a pescar a Cala Figuera. Si ets afeccionat entusiasta del roquer i no et vares despertar, posa't tranquil, hi ha encara tres proves més per acabar la regularitat. De totes maneres no badis perquè hauràs de lluitar contra altres pescadors, i aquesta és el seu avantatge:

- 1er. Antoni Lladó 2'325 Kg.
- 2on. Jaume Clar 1'895 Kg.
- 3er. Joan Arcas 1'865 Kg.
- 4rt. Antoni Salas 1'855 Kg.
- 5è. Miquel salom 1'760 Kg.

Cal assenyalar que, no havent-hi altra prova disputada fins aleshores, aquesta és també la classificació general. Amb tot això vos he posat al dia del que es cou per devers el Club Esportiu de Pesca Campos, que quasi cada diumenge en té alguna de moguda. I una mostra d'això és que per Sa Fira de Maig hi va haver prova en les quatre modalitats (grumeig, roquer, submarina i volantí) amb un únic premi a la Peça Major. Vos tendré informats.

Jaume Clar.

SUNFLOWERS
ESCOLA D'IDIOMES

- Per a nins, joves i adults
- Horaris de matins i horabaixes
- Metodologia activa
- Professorat vàlid titulat i amb experiència
- Preparació d'exàmens oficials
- Cursos especials per a escolars

ANGLÈS, FRANCÈS, ALEMANY

Cursos d'estiu (Juliol i Agost)

A més: Classes de repàs (Anglès) per als exàmens de setembre. E.G.B. - B.U.P. - F.P. i UNIVERSITARIS

INFORMACIÓ:

Carrer Major, 12 - 1er. Tel. 65.28.98
(de dilluns a divendres)

Trot a Mallorca

«Salva d'Or», una estrella de Campos

Antoni León

Començarem amb les proves que es varen celebrar tant a Manacor com a Palma del Campionat d'aprenents per saber qui seria el nostre representant a Europa. El guanyador va ser en Carles Cruellas que va vèncer una cursa i obtingué dos segons llocs de les quatre proves disputades. Sebastià Montserrat, joquei de Campos va fer un bon paper amb «Salva d'Or», segon a la seva cursa i va tenir mala sort amb «Uba Vive», la qual va ser distanciat a pocs metres de l'arribada. A Manacor els cavalls locals «Japonata», «Volga de Tillaude» amb una velocitat de 1'20'3 varen destacar a les seves curses. La següent setmana a Manacor cal mencionar la victòria de «Phebus de Vivier» amb un temps de 1'19'4. L'única participació local a càrrec de «Rimbo» que després d'una sortida dolenta va perdre tota opció a lluitar amb els primers. A Son Pardo la Diada del Ram fou un èxit total, l'egua «Misi Mar» fou la guanyadora del Trofeu President Consell Insular de Mallorca, seguida de «Pacemaker». «Tarpan de Vixi», cavall engendrat a Dinamarca, va guanyar la cursa més important de la generació dels tres anys. «Un Lypahrd» amb un registre de 1'26'6 va demostrar que té un futur meravellós. Els locals, amb la filla de na «Brinca Mora», «Tina Foret BR» segona a la primera cursa del matí, el gran «Salva d'Or», primer a la seva cursa, va demostrar el seu bon estat de forma, «Rapallo» també primer, varen esser l'aportació de Campos a una Diada del Ram molt completa. Una setmana després, la Diada de Primavera a Manacor (divendres Sant), de la qual

destacarem els cavalls «Twist Emeurade» i «Udino du Hamel» el més ràpids de la reunió amb 1'18'7 i 1'18'9, «Ranític» va vèncer l'estel·lar, i «Tin Tin» a la cursa generació tres anys. «Shelly BR» fou la més important dels cavalls de Campos amb una tercera posició a 1'26'1, bona darrera recta de «Volga de Tillaude» que no va ser suficient pel premi, no tan bé l'actuació de «Rapallo». Dilluns dia 12 d'abril a Son Pardo «Salva d'Or», cavall de Salvador Bordoy es proclamà brillant guanyador del Premi Reial Societat Hípica de Mallorca amb una dura lluita amb «Prins du Forts GS», segon i «Ritchy» el gran favorit, tercer. Una setmana després cal destacar a Son Pardo la victòria de A. Pou (fill) amb «hjerard Nicolau» en el III trofeu Nicolàs Tous, la segona posició de l'egua local «S»auba de Maig», i la primera posició de «Ranític» a la cursa d'aprenents. A Manacor, Isabel Garau va vèncer amb «Hivern» a la cursa, premi dames. Aquest dia no va haver representació local. I arribam a les darreres reunions del mes d'abril en

les quals vàrem saber de la mort de «Linx», cavall local propietat de Domingo Grimalt, el qual ens va fer gaudir amb molt bones actuacions durant la seva cursa esportiva. «Quassia de Brevol» va tornar repetir victòria a la cursa de trot muntat. «River du Vernay» superior a l'estel·lar. El debut del cavall de la quadra «Es Cabanells», «Spondias» amb victòria. A Son Pardo el més destacat fou el triomf de «Timbal», la segona posició de «Triomf» amb un temps de 1'22'6 i 1'23 que s'apunten a la llista de favorit de cara a la victòria en el Gran Premi Nacional.

— «Salva d'Or», guanyador del Premi Reial Societat Hípica de Mallorca.

H Í P I C A

— Dia 6 de juny hi pot haver molts de canvis.

— Ja anomenen un parell de campaners per devers Palma i qualcú per devers València.

— Pertot necessiten Governadors

— «Tot són cotxes i carrosses, Diputats i Generals»

— Al Congrés entre els Diputats d'Andalusia (61), de Madrid (34), d'Extremadura (11), de Castella-Lleó (30), de Castella-La Manxa (23), de Canàries (14) i de La Rioja (4) sumen més de la majoria absoluta (177).

— Amb 7 Diputats a Balears ben poc podem fer si no anam vius.

— El Secretari de l'Ajuntament, amb això de les eleccions se'n durà 90.000 pts.

— Bones són, per fer cantar un cec.

— Els malalts, per votar, hauran de fer venir el metge i el notari.

— Què faran?

— Per la unitat sanitària de vegades no són massa puntuals, en obrir.

— Sobre tot si és diumenge o festa de guardar.

— Es dia de les primeres comunions tot el poble va anar remogut.

— Hi havia una gentada de por pels carrers i per plaça.

— El Rector va felicitar i donar les gràcies a tothom per la seva col·laboració.

— Als retratistes també els va felicitar.

— Fa uns anys, els carters repartien el correu els matins i els horabaixes.

— Ara ho fan un pic per setmana: justet, justet.

— El color dels ulls d'Helena Garcia Melero és calcat al de la cova

Diuen que...

blava de Cabrera: així ho ha escrit un poeta campaner.

— Per devers sa Punta d'En Jardins (bifurcació carretera Palma/ Es Camí de Ciutat Vell) hi ha molt de trull armat.

— ¿ Un restaurant, una benzinera, un hipermercat, un sex-shop?.

— Endavant, que ara manca feina als picapedrers i tota iniciativa és bona.

— Ja veurem què passa...

— I la cultureta, què se n'ha fet de la cultureta?.

— Ara com ara no ho sabem, però no ens vendrà gens de nou que la Revisteta editi un exemplar extraordinari ben aviat.

— Les eleccions generals per a formar nou govern de l'Estat Espanyol són d'aquí a pocs dies i cal anar de pressa.

— No ofèn qui vol, sinó qui pot.

— Els aferradors de cartells electorals ja tenen totes les eines a punt: poal, cola, granera...

— Els qui han de desferrar cartells ja saben els que han de desferrar.

— Els que han de tapar-ne per aferrar-n'hi un dels seus ja saben quins són.

— Aznar o González?. Tot depèn dels duros qui hi posin els alemanys o els americans dels USA.

— N'hi ha que encara estan

embambats. Somien truites.

— A Madrid ho volen tenir tot ben controlat, tant el PP com el PSOE. Però van molt errats de comptes. Aquí ho tenim tot ben clar.

— Haurien de fer un míting electoral moderat per Helena Garcia Melero.

— Hi aniria molta gent. De la redacció de RESSÒ no n'hi mancaria cap.

— Al batle de la vila no l'han posat a cap llista. Pel que fa a la part forana s'han estimat més el batle de Sa Pobla: està més sà, i fa més bona cara.

— ¿ O deu esser per altres coses...?.

— Na Maria Enganxa té molta panxa.

— A la Sala tenen un camió nou, amb xófer i tot.

— Són com al.lots, molta juguera ... i la butxaca que escuren és la nostra..

— La Fira de Maig d'enguany va sortir molt llúida.

— La trobada d'escoles de ball, que va començar l'any passat organitzada per l'Obra Cultural Balear, enguany la va voler organitzar l'Ajuntament.

— No varen deixar que ho fés l'Obra Cultural, com l'any passat.

**"SA
NOS
TRA"**

CAIXA DE BALEARS

Vos recomanam.

esfuats.

- El nou disc de Maria de Mar Bonet amb cançons del grec Mikis Theodorakis.

- Vos recomanam tot el que vos hem recomanat aquests darrers mesos.

- Anar a votar com més prest millor. Així els que fan les enquestes no s'erraran tant. O potser s'erraran encara més.

- PSM. PSOE. PP.UM. PSM. PSOE. PP.UM. PSM. PSOE. PP.UM.

- Tres avemaries i un parenostre.

- No fer massa cas del darrer disc d'Ossifar «Indiana Pons en busca de la porcella rostida» Són uns befes. I això que volen fer concerts a Catalunya.

- Les cançons esplèndides, d'UMPA-AH. Sobretot absorbent la veu melodiosa del cantant que hi posa la força en primer pla. No sabem el seu nom, però ho demanarem.

- CALL VERMELL RÀDIO. RÀDIO CALL VERMELL. Una clatellada pel clatell.

- No travelar. Encara que travelant aprenen a caminar. Així ho diuen.

- Regalar un llibre de cuina de madò Coloma al cuiner de TV3.

- El llibre de poemes en homenatge a Josep Maria Llompart (Ed. Moll). N'hi ha un de Damià Huguet que també es publicarà en un llibre que sortirà ben aviat.

- Kim Bassinger. TOTA, TOTA, TOTA.

- Mantenir-vos una mica impacients observant els ulls color de cel d'Helena Garcia Melero al Telenotícies vespre de TV3.

- Una llagrimeta per a Mario Moreno «Cantinflas». Són molts els qui l'estimàvem.

- No deixar de banda fer una caragolada amb els amics, encara que sigui en temps d'eleccions. Cada caragol és un vot. Val més un caragol que un vot. Un caragol fa més profit que un vot.

- Posar a punt la cinta de vídeo per tornar a veure el recital RAIMON 30 ANYS D'AL VENT que dia 23 d'abril vàreu enregistrar.

- Tornar a fer mambelletes a Paco Ibàñez. La seva actuació, com totes les seves, va ser esplèndida, meravellosa.

- No combregar amb rodes de molf.

- I anar alerta a les hòsties. Sobretot dia 5 de juny, que n'hi ha que van molt

10e ANIVERSARI

Qubio's
peluqueros

Tractaments i Pròtesis capil·lars i ara també els oferim els nostres serveis de Bellesa (Maquillatge, Manicura, Depilació, etc...)

Carrer Major, 4, C • Tel. 65.08.50
07630 CAMPOS

Carrer Major, 27, 1r. • Tel. 58.23.16
07260 FELANITX

Ja tenim la col·lecció d'estiu de:
LEWIS, CARROCHE,
MAGANGI, NOIX DE COCO,
NIENTE, DNI, STAR SISTEM,
ETC...

9 · DISSENY.

Home i Dona

Major, 23 • Tel. 58.07.48
07260 FELANITX

RESSÒ

Revista mensual

ANY 6

Maig • Juny 1993 • N.º 50

Edita: Obra Cultural Balear de Campos

Informació i Correspondència:

Apartat de Correus Núm. 40 - CAMPOS

Fax.: 971 - 65.02.02

Coordinador: Josep Antoni Sala i Toral

Coordinadora Publicitat: Maria Bauçà

COL·LABORADORS:

Miquel Adrover i Monserrat

Joan Adrover i Mascaró

Xesc Adrover

Margalida Ballester

Sebastià Covas

Damià Huguet

Joan Juan Pons

Clementina Kokkelink

Josep Lladó

Jaume Lladó

Gori Mas

Pere Ollers

Antònia Serra

Antònia Sitjar

Damià Andreu Verger

Núria Vives

Sebastià Moranta

Guillem Mas i Forteza

Apol·lònia Vanrell

Maria Barón

Monserrat Alcaraz

Arnau Perelló

Francesc Miró

Josep Antoni Sala

Margalida Martorell

Francesc Blasco

Pere Adrover

Esteve Tomàs

Francesc Mas

Guillem Mas i Ferrari

Damià Prohens

Bàrbara Monserrat

Francesca Ballester

Francesca Mas

Miquel Oliver

Miquel Àngel Aguiló

Antoni Ginard

Jaume Clar

Antoni León

Miquel Roig Adrover

Jordi Caldentey

Joan Lladonet

PORTADA: "SOMNI"

Oli d'En Toni Mas

Subscripció: 2.500 Ptes. anuals

Preu d'aquest exemplar:

300 Ptes. I.V.A. (Inclòs)

Dipòsit legal: PM.951-1988

Maquetatge i impressió:

ADROVER - CAMPOS

Tel. 65.02.02

L'equip de Ressò vol posar de manifest, una vegada més, que només s'expressa la seva opinió als articles signats per la Redacció i per l'Editorial. Els altres són d'exclusiva responsabilitat dels autors, que exerciten el dret constitucional de la llibertat d'expressió mitjançant la Revista Ressò.

**PER
DEFENSAR-TE
A MADRID**

MADRID ENS ROBA

VOTA

ESQUERRA REPUBLICANA

FELIX PONS

La Força del Futur